

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

В.о. завідувача кафедри,
к.е.н., доцент

Ольга ГУБАРИК

« ____ » _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: «УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Здобувач

Сирота Д. І.

Науковий керівник,
д.держ.упр., професор

Приходько І. П.

науковий ступінь, посада

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку та фінансів

Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

«_____» _____ 20 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачу вищої освіти другого (магістерського)
рівня

СИРОТІ ДЕНИСУ ІГОРОВИЧУ

1. Тема кваліфікаційної роботи «Удосконалення організації бухгалтерського обліку і контролю малого підприємства»

Керівник роботи Приходько Ігор Павлович, д. держ. упр., професор
затверджені наказом ДДАЕУ від «20» листопада 2023 р. № 3509

2. Строк подання здобувачем роботи – 08 грудня 2023 року.

Вихідні дані до роботи Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України, П(С)БО, реєстри синтетичного, аналітичного обліку та фінансова звітність товариства.

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ. 2. ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ. 3. СТАН КОНТРОЛЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ. 4. ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень). 1. Схема меморіально – ордерної форми обліку. 2. Якісні характеристики працівників обліково-контрольної служби ТОВ «Агрофірма Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області. 3. Результати обстеження внутрішнього контролю на ТОВ «Агрофірма Авангард». 4. Змінені назви щодо фінзвітності малих підприємств. Оцінка ділової активності ТОВ «Агрофірма «Авангард».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	Травень 2023	
2	ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	Вересень 2023	
3	СТАН КОНТРОЛЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	Листопад 2023	
4	ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	Грудень 2023	
5	ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	Лютий 2024	

Здобувач _____ Денис СИРОТА
(підпис) (власне ім'я, прізвище)

Керівник роботи _____ Ігор ПРИХОДЬКО
(підпис) (власне ім'я, прізвище)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	10
1.1. Теоретико-економічні засади бухгалтерського обліку: сутність, завдання та принципи	10
1.2. Основні форми бухгалтерського обліку на малих підприємствах	14
1.3. Методичні засади організації внутрішнього контролю на малих підприємствах	25
1.4. Нормативно – правове регулювання бухгалтерського обліку і контролю на малих підприємствах	27
Висновки до першого розділу	33
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	34
2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «Агрофірма Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області	34
2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства	42
2.3. Бухгалтерський облік доходів, витрат та фінансових результатів	47
2.4. Напрями удосконалення обліку на малих підприємствах	54
Висновки до другого розділу	60
РОЗДІЛ 3. СТАН КОНТРОЛЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	62
3.1. Організація внутрішнього контролю господарських процесів малого підприємства	62
3.2. Удосконалення контролю як бази інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень	67
Висновки до третього розділу	72
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
ДОДАТКИ	81

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення організації бухгалтерського обліку і контролю малого підприємства».

Кваліфікаційна робота: 82 ст. основного тексту, 6 рис., 14 табл., 40 літературних джерела.

Об'єкт дослідження є процес організації обліку і контролю галуззю рослинництва в ТОВ «Агрофірма Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області.

Предметом дослідження є являє собою сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів організації обліку і контролю малого підприємства.

Мета роботи теоретично та експериментально продемонструвати практичність методичних положень щодо організації обліку і контролю малого підприємства.

Методи дослідження. Аналітичне порівняння, зіставлення показників, індексний метод, методи теоретико-емпіричного дослідження.

В роботі визначено та проаналізовано теоретичні основи організації обліку і контролю малого підприємства. Крім того, в роботі досліджено діяльність сільськогосподарського підприємства, оцінено його організаційний та фінансовий стан, розглянуто організацію бухгалтерської служби, її основні завдання та обов'язки. Проаналізовано систему формування облікової служби, її побудову. На основі проведеного аналізу надано рекомендації по вдосконаленню організації обліку і контролю малого підприємства. Впровадження рекомендацій, що надані в роботі підвищить ефективність обліку та аналізу операційної діяльності організації.

Результати впроваджені в діяльність ТОВ «Агрофірма Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області.

Ключові слова

ОРГАНІЗАЦІЯ, БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ПРАВИЛА, ПОВНОВАЖЕННЯ, СИСТЕМА КОНТРОЛЮ

ABSTRACT

Topic: "Improving the organization of accounting and taxation of the operational activities of farms."

Qualification work: 82 st. of the main text, 6 figures, 14 tables, 40 literary sources.

The object of the study is the process of organizing cost accounting in the management of the crop production industry in " AVANGARD " of Synelnyk District, Dnipropetrovsk Region.

The subject of the research is a set of theoretical, methodical and practical aspects of the organization of accounting for the operational activity of the farm.

The purpose of the work is to theoretically and experimentally demonstrate the practicality of methodological provisions regarding the organization of accounting for the operational activities of the farm.

Research methods. Analytical comparison, comparison of indicators, index method, methods of theoretical and empirical research.

The paper defines and analyzes the theoretical foundations of the organization of accounting for the operational activity of the farm. In addition, the work examines the activities of the agricultural enterprise, evaluates its organizational and financial condition, considers the organization of the accounting service, its main tasks and responsibilities. The system of formation of the accounting service, its construction is analyzed. On the basis of the conducted analysis, recommendations were given to improve the organization of accounting for operational activities of the farm. Implementation of the recommendations provided in the work will increase the efficiency of accounting and analysis of the organization's operational activities.

The results are implemented in the activities of the peasant (farming) economy "AVANGARD" of the Synelniky district of the Dnipropetrovsk region.

KEYWORDS

ORGANIZATION, ACCOUNTING, RULES, AUTHORITIES, CONTROL SYSTEM

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Останнім часом розвиток малого бізнесу був значним. З кожним роком збільшується кількість учасників малого підприємництва, збільшуються обсяги виробництва в цій галузі економіки, збільшуються масштаби діяльності. Поєднання двох функцій має важливе значення для успішного управління малим бізнесом, цей інструмент сприяє ефективному та економному використанню ресурсів для досягнення успіху в бізнесі та повернення до уряду. Незважаючи на значні досягнення та зусилля у сфері організації та контролю бухгалтерського обліку на цих підприємствах, деякі питання досі не вирішені та потребують окремих напрямків удосконалення.

Контроль є одним із найважливіших методів керівництва діяльністю будь-якої господарської організації. Це процедура, яка структурована належним чином і сприяє ефективності роботи, уникає випадкових подій, розподіляє ресурси та створює процедури. Однією з найважливіших складових діяльності компанії є внутрішній контроль. Це передбачає інтеграцію виробничої дисципліни, визнання центру економічної відповідальності, перевірку достовірності інформації, доцільності, точності та законності господарських операцій, а також визнання будь-яких невідповідностей передбачуваному виробничому процесу. І його властивості. Основним компонентом внутрішнього контролю є спеціалізований характер місії компанії.

Зусилля кількох економістів, присвячених дослідженню різних аспектів бухгалтерського обліку та нагляду в нових економічних середовищах, присвячені дослідженню різних питань щодо організації бухгалтерського обліку та нагляду в цих середовищах: Ф.Ф. Бутинця, П.І. Гаюдуки, М. Я. Дем'яненко, В.М. Жука, Г.Г.Кірейцева, М.М. Коцупатрого, В.Г. Лінника, Л.Г. Ловінська, Н.Б. Литвина, М.Р.Лучка, Є.В. Чернець, В.Б. Моссаковський, М.Ф. Огійчука, В.М. Пархоменка, В.В. Сопка, Л.К. ас, Ткаченко Н.М., П.Я.

Хоміна, В.Г. Швеца, Л.С. Шатківська, В.М. Мурашка, В.О. Шевчука та інших письменників, які відіграли значну роль у створенні теорії і практики бухгалтерського обліку та стандартизації нових методів ведення сільського господарства.

Проте більшість питань щодо організації та порядку ведення бухгалтерського обліку та контролю у суб'єктів малого підприємництва досі не вирішені, а запропоновані рекомендації мають переважно тимчасовий характер. Таким чином, це дослідження вивчало метод обліку та нагляду на фермах, враховуючи сферу їхньої діяльності, особливості технології та організації, ресурси, до яких можна отримати доступ, а також спосіб обчислення результатів, виготовлення звітів та метод фінансових розрахунків.

Зі сказаного вище можна зробити висновок, що обрана тема дослідження є актуальною на даний момент і потребує широкого дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою проекту є дослідити теоретичні основи та поточний стан розвитку бухгалтерського обліку та контролю в малому бізнесі та запропонувати практичні вдосконалення, які можна застосувати до великих організацій.

Щоб досягти бажаної мети, ми повинні відповісти на такі запитання:

- усвідомити основні принципи та специфіку організації бухгалтерського обліку та нагляду в малих організаціях.
- вивчати законодавчі та регуляторні принципи, яким підкоряються малі підприємства, а також те, як вони управляють своїми фінансами.
- охарактеризувати фінансово-грошовий характер корпорації.
- вивчити організацію бухгалтерського обліку на середньому підприємстві;
- дослідити підходи до вдосконалення організації бухгалтерського обліку;
- з метою визначення ознак бухгалтерського обліку та нагляду.

- узагальнити та систематизувати практичні знання внутрішнього контролю, створити теоретичні основи для вирішення практичних завдань;
- створення внутрішнього контролю та пропозиції щодо його вдосконалення

Об'єктом дослідження виступає процес організації бухгалтерського обліку і контролю на малих підприємствах.

Предмет дослідження – це сукупність теоретичних, методичних і практичних положень щодо організації бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю за діяльністю малих підприємств.

Методи дослідження. Дослідження базується на наукових методах, які мають загальний характер: системний підхід, який використовується при вивченні фундаментальних засад бухгалтерського обліку та контролю та обґрунтуванні практичних стратегій удосконалення; абстрактно-логічний метод; елементи дедукції та індукції; моніторинг та агрегація даних; метод порівняння; графічний метод; узагальнення теорії та фактичного матеріалу; монографічні методи, а також спеціальні методи дослідження, що розраховують варіанти, моделі та експертні оцінки

Інформаційною основою Законодавство та нормативно-правові акти з бухгалтерського обліку та нагляду в Україні, міжнародні стандарти професії бухгалтера, наукові дослідження вітчизняних та зарубіжних учених, практичні конференції, державна статистика, бухгалтерський облік ТОВ «Агрофірма Авангард» Цинельниківського. частини дослідного району Дніпропетровська на 2018-2022 рр.

Наукова новизна одержаних результатів Дослідження передбачає теоретичне забезпечення та вирішення різноманітних питань щодо вдосконалення організації бухгалтерського обліку та нагляду за господарською діяльністю на малих підприємствах.

Найважливіші висновки щодо наукових інновацій такі:

покращено:

- спрощене представлення активів, зобов'язань і власного капіталу, яке

слугуватиме для опису загальної інформації, пов'язаної з сукупністю активів, зобов'язань і власного капіталу, а фінансова звітність на основі бухгалтерського обліку надаватиме інформацію, корисну як для зовнішніх, так і для внутрішніх зацікавлених сторін.

отримали додаткове удосконалення:

- встановлено графік посадових окладів з документообігу, який є основою облікової політики та гарантує злагодженість роботи бухгалтерської служби, чіткість руху та оперативність документообігу, що важливо для правильного прийняття рішень;

- календарний план інвентаризації складено з метою розпізнавання злочинів або крадіжок грошових цінностей.

- практичне значення отриманих результатів полягає у впровадженні пріоритетних засад дипломної роботи в практику ведення фермерського господарства, що призведе до значного скорочення реєстрації інформації, загального порядку інформаційного забезпечення управління, підвищення оперативності в первинному обліку. окремих сфер, забезпечуватиме систематичний моніторинг господарських операцій і процесів.

Апробація результатів роботи. Основні положення дипломного дослідження обговорювались на наукових семінарах кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою і на II Міжнародної науково-практичної конференції “СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ” 16 листопада 2023р. м. Суми.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

1.1. Теоретико-економічні засади бухгалтерського обліку: сутність, завдання та принципи

Теоретичною основою бухгалтерського обліку є соціальні правила виробництва та загальні принципи економічної теорії, які регулюють обмін, розподіл і перерозподіл товарів на всіх етапах розвитку людства.

Бухгалтерський облік відображає ці процеси на основі економічних засад суспільного виробництва та правових засад цивільних відносин. Без них вони не можуть бути ефективно продемонстровані [17].

Основою бухгалтерського обліку в Україні є Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", який був прийнятий 16 липня 1999 року, цей закон визначає правові принципи, які регулюють сферу бухгалтерського обліку, організації, бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Цей закон набув чинності 1 січня 2000 року, одночасно з реалізацією Програми реформування бухгалтерського обліку, визнання міжнародних стандартів фінансової звітності, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 року №1706. Це законодавство поширюється на всіх юридичних осіб, незалежно від їх характеру (підприємства, організації, банки, бюджетні установи). Закон визначає, що бухгалтерський облік - це спосіб збору, вимірювання, реєстрації, зберігання та передачі інформації про діяльність компанії зовнішнім і внутрішнім учасникам для прийняття рішень.

Тип бухгалтерського обліку характеризується такими ознаками.

Постійний і систематичний опис усіх проведених операцій.

- документальний фільм, що описує господарську діяльність.
- різні методи обліку фінансової інформації - рахунки-фактури, дублюючі рахунки, баланси тощо.

Бухгалтерський облік - це перш за все фінансова наука, яка прагне максимізувати ефективність економіки. Як форма знань бухгалтерський облік містить велику кількість юридичних (правових) знань, математичних (арифметичних, алгебраїчних) знань та інших типів знань, це призвело до створення науки, яка складається з багатьох наук, поєднуючи елементи з різних галузей економіки: статистики, фінансів тощо. Це сприяє статусу бухгалтерської професії як «мови бізнесу», «скелета менеджменту» і навіть другої форми політичної економії (П. Прудон). Бухгалтер в компанії вважається розпорядником інформації, він відповідає за її створення для внутрішніх і зовнішніх споживачів.

Бухгалтерський облік присутній у кожній галузі діяльності: виробництві, торгівлі, фінансах, банківській справі, страхуванні, а також у всіх галузях і підгалузях промисловості, сільського господарства, будівництва тощо. Скрізь він має свої відмінні риси.

Основною метою бухгалтерського обліку є надання точної та повної інформації про діяльність організації та місцезнаходження її активів, внутрішніх учасників, які потребують бухгалтерської допомоги, засновників, учасників, власників майна, що належить компанії, та зовнішніх сторін, зацікавлених у компанії. . Інвестори, позичальники та інші учасники, які використовують бухгалтерський облік.

Виходячи з інформації, обов'язки бухгалтера:

- дотримання Правил (положень) бухгалтерського обліку;
- нагляд, управління та аналіз недавніх активів.
- виставлення рахунків, аналіз та управління виробництвом товарів за кількістю, якістю та асортиментом відповідно до побажань замовника.
- обережне, ефективне використання ресурсів, фінансовий менеджмент,

аналіз та нагляд за ресурсами.

- облік, прогнозування та управління капіталом. Припускаємо наступні витрати та доходи:

- облік, прогнозування та калькулювання витрат за складовими підприємства.

- облік, прогнозування та планування оплати праці лабораторії.

- своєчасне документальне оформлення результатів виробництва.

- облік, прогнозування та нагляд за довгостроковою заборгованістю.

- облік, прогнози та нагляд за короткостроковою заборгованістю.

- бухгалтерський облік, нагляд за фінансами, рахунками та іншими активами.

- бухгалтерський облік, прогнозування та нагляд за доходами та успішністю компанії.

- контроль рентабельності виробництва та рентабельності компаній.

- розпізнавати шляхи підвищення ефективності додаткового виробництва.

- забезпечити своєчасний доступ кожної компанії до відповідних документів, за якими можна оцінити кількість сировини, палива та інших матеріалів, час надходження, споживання та випуску кінцевої продукції. , або фактична передача облікової інформації.

- переконайтеся, що всі витрати компанії точно відображені по компонентах, а щоденне порівняння продажів, витрат і продажів покаже результати кожного економічного процесу та весь фінансовий стан компанії.

- організація бухгалтерського обліку на кожному підприємстві залежить від специфіки їх технології чи виробничої системи, а також від їх унікального організаційного дизайну.

- відстежуйте будь-які активи, пов'язані з фінансовим продуктом.

Загальний консенсус щодо важливості принципів бухгалтерського обліку впливає з виконання трьох критеріїв: доречності, об'єктивності та здійсненності.

Принципи релевантності є успішними, коли інформація в певному секторі бізнесу є доречною та корисною для споживачів.

Визначення об'єктивності полягає в тому, що інформація не залежить від особистої думки, дій або репутації автора. Об'єктивність - це здатність зберігати послідовність, вірити в цінність речі та бути правдивим.

Слово здійсненність використовується, коли концепція не призводить до ускладнень або непотрібних витрат.

Принципи бухгалтерського обліку – це правила, яких необхідно дотримуватися, щоб вимірювати, оцінювати та обліковувати операції та звітувати про результати в річній фінансовій звітності.

Бухгалтерський облік і фінансова звітність будуються на основі таких основних правил:

- застереження: використання методів оцінки, щоб уникнути недооцінки зобов'язань, а також переоцінки активів і прибутку компанії.

- повне розкриття інформації. Кожен фінансовий звіт повинен містити інформацію про фактичні та потенційні наслідки економічних операцій і подій, пов'язаних з рішеннями, прийнятими на основі цієї інформації.

- автономність – кожна компанія вважається окремою від свого власника, і в цьому контексті особисті активи та пасиви власника не відображаються в річному звіті компанії.

- щорічна реалізація облікової політики, обраної компанією. Зміни принципів бухгалтерського обліку можливі лише в тому випадку, якщо вони продиктовані стандартами національного бухгалтерського обліку (стандартами) і повинні бути задокументовані та пояснені в річній фінансовій звітності.

- занепокоєння - вартість активів і зобов'язань компанії оцінюється на основі віри в те, що компанія все ще братиме участь у своїх поточних починаннях:

- створення та порівняння доходів і витрат - Щоб визначити фінансові результати звітного періоду, ви повинні порівняти доходи періоду з

витратами, сплаченими протягом періоду, про який йдеться. Це принесе дохід.

- розподіл компаній за видами операцій задокументовано за їхньою природою, а не за формальним об'єднанням.

- історичні (реальні) витрати. Основною метою є оцінка активів компанії на основі витрат на виробництво та придбання.

- використовується єдина валюта, яка відображає всю економічну діяльність компанії в річних звітах про фінансові результати. Ця валюта також використовується для оцінки та узагальнення діяльності компанії в річних звітах про фінансові результати.

Періодичність — це здатність класифікувати зусилля компанії за різними часовими інтервалами, щоб створити річний звіт.

Правила бухгалтерського обліку пов'язані між собою і сприяють належному виконанню своїх функцій у конкретному мікросередовищі інформації, управління та економіки.

1.2. Основні форми бухгалтерського обліку на малих підприємствах

Малі підприємства використовують унікальний метод бухгалтерського обліку, який називається бухгалтерією. Ваш вибір є частиною методу організації бухгалтерського обліку, і це відповідальність корпорації.

Форма (система) — це певний, виражений склад механізму, що забезпечує фіксацію відповідної інформації відповідно до вимог законодавства України щодо технологічної інформації.

Професор М. Ф. Огійчук вважає, що послідовність бухгалтерського обліку слід розглядати як послідовність ведення бухгалтерського обліку та поєднання різних видів облікових реєстрів.

М.Ф. є значним. Опис Огійчука концепції методів бухгалтерського обліку також складається з фундаментальних принципів, яких необхідно

дотримуватися для визнання певної форми бухгалтерського обліку. Я вважаю за краще називати це критерієм, а не критерієм, тому що пов'язану форму важче відрізнити від інших форм.

Раніше зазначалося, що кожна компанія може вибрати спосіб ведення бухгалтерського обліку. Щоб досягти цього, ви можете створити окрему фінансову систему для кожної діяльності, яка містить інформацію про те, як вона проводилася. Проте практика показала, що ці підприємства віддають перевагу методам бухгалтерського обліку, які пропонуються в методичних рекомендаціях, розроблених Міністерством фінансів України, які є невеликими та переважно рекомендаційними.

Загальними рисами дизайну поселення є:

- фіксувати загальні закономірності та структуру даних, пов'язаних з динамікою систематичних рахунків, а також з аналітичним і синтетичним обліком.

- зберігати письмові записи розмов.

- технічні аспекти та порядок відображення фінансових операцій в бухгалтерських документах.

Наразі два документи описують процес використання облікових записів.

1) Методичні пропозиції щодо використання реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356 (у загальному вигляді - Методичні пропозиції № 356).

2) Методичні пропозиції щодо застосування бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 25 червня 2003 року № 422 (детальніше - Методичні пропозиції № 422).

Методичні вказівки № 356 поширюються на організації та підприємства (крім банків та інших інституційних клієнтів), філії, відділення та представництва незалежно від форм власності, складу та виду діяльності (включаючи малі підприємства). Заздалегідь спланований

Методичні рекомендації № 422 призначені для організацій, які за формальною формою мають ознаки суб'єктів малого підприємництва та юридичних осіб (крім банків та інших організацій внутрішньогосподарського характеру).

При виборі методу ведення бухгалтерського обліку важливо враховувати, що рахунки, наведені в Методрекомендаціях № 422, є похідними від простого фінансового плану, в якому враховуються рекомендовані методи ведення бухгалтерського обліку. 356 є похідними від виконання Генерального плану бухгалтерського обліку.

Основними вимогами для використання реєстру бухгалтерського обліку малого бізнесу є те, що компанія:

Це окрема організація малого або середнього розміру, яка не займається бізнесом.

2) Використовуйте скорочену схему рахунків.

3) Створити річну фінансову звітність відповідно до П(С)БО 25 «Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва».

Стартапи можуть використовувати такі облікові функції:

- пам'ятний ордер;
- передплата журналу;
- первинний журнал;
- простий;

скорочена

[42].

Бланк меморіального ордера є найстарішим із сучасних форм обліку, оскільки він виник у 1928-1930 роках і є похідним від меморіальних ордерів.

Меморіальні ордери залежно від необхідності бланка ордера бувають одиничними або багаторазовими. Меморіальні ордери оформлюються в журналі обліку меморіалів (пам'ятному свідоцтві). Цей журнал документує дані, пов'язані з кожним меморіальним ордером, і загальний обсяг. Загальний опис цього журналу відображає загальний обсяг бізнесу компанії та

використовується для перевірки вірності подання операцій із синтетичного рахунку.

Для регламентації зберігання доручень Пам'яті та надісланих до них документів використовуються журнали обліку. Крім того, меморіальні ордери часто використовуються з метою послідовної або щомісячної нумерації меморіальних ордерів. Щомісяця кількість меморіальних ордерів повинна збільшуватися, якщо в меморіальному ордері є діючий ордер, який вказує на функціонування окремих ділянок обліку (напр.).

Після реєстрації наказ на запам'ятовування записується в головну книгу. Первинна книга є комплексним ресурсом інтегрованого обліку. Рахунки головної книги ретельно перевіряються за допомогою дуалістичної багатогалузевої таблиці. Різні стовпці в цих таблицях призначені для документування операцій між партнерами по бізнесу. Цей формат головної книги зменшує труднощі з адмініструванням рахунків, які пов'язані з тим самим доходом, і дозволяє аналізувати продажі синтетичних даних, пов'язаних із доходом.

Головна книга має окремий документ для кожного рахунку. Головна книга повинна демонструвати дату та номер нотатки, а також суму дебету та кредиту, пов'язану з рахунком.

Аналітичний облік базується на важливих документах, графіках, фактах і книгах, які послідовно зводяться. Картки та місця безкоштовно документуються в реєстрах. Операції з готівкою ретельно перевіряються лише в банкоматах. Аналітичні записи в реєстрі аналітичних даних безпосередньо походять від основного документа, який був пов'язаний з меморіальним ордером.

Створення реєстрів суміщення та аналізу сприяє рівномірному розподілу відповідальності між бухгалтерами. Комп'ютерні технології можливі.

Наприкінці місяця на основі аналізу рахунків створюється фінансовий план рахунків, результати якого потім зв'язуються з показниками продажів і

синтетичними рахунками. Це полегшує порівняння реєстрів синтетичного та аналітичного обліку. Інші розрахунки, які ґрунтуються на вибірках та аналітичному обліку - Інші форми фінансової та податкової звітності, що розглядаються, включають зведення проводок із синтетичними рахунками.

Бланк замовлення на пам'ятну продукцію використовується досліджуваними компаніями і простий для створення облікового каталогу. Поєднання бухгалтерського обліку та аналізу діаграм є практичним, особливо для невеликих організацій, які мають обмежений облік. Використання службових записок сприяє точному та законному обліку, гарантує цілісність записів і зменшує кількість помилок завдяки поєднанню прямого дебетування та ротації кредиту з рахунків бухгалтерської книги з ротацією журналу. На рисунку 1.1 зображено систему рахунків-фактур для замовлень з меморіалом.

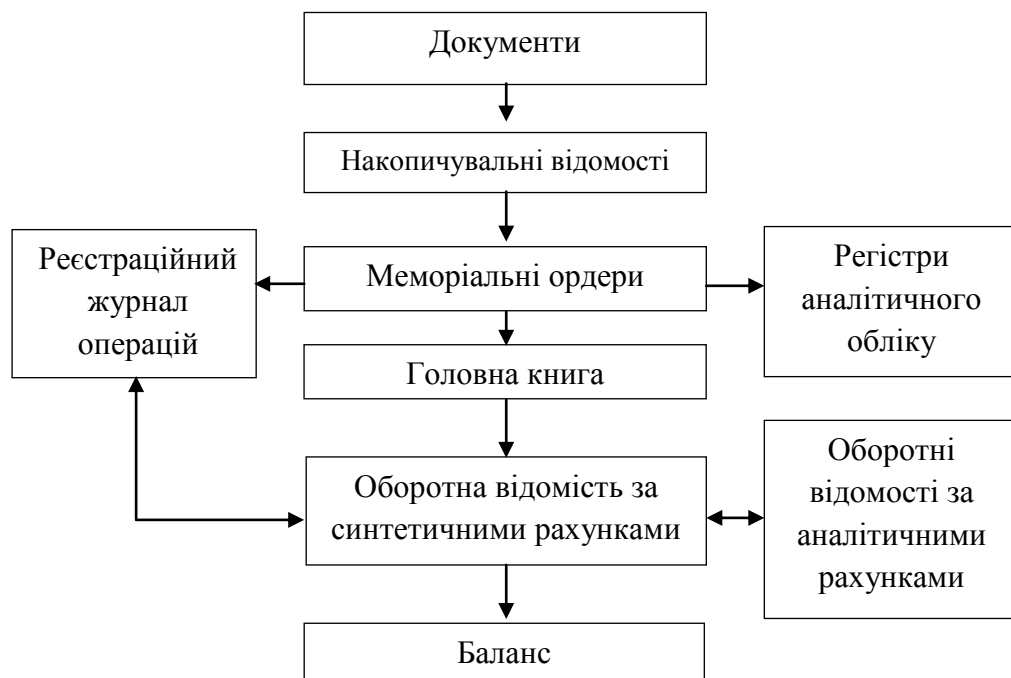

Рис. 1.1. Схема меморіально – ордерної форми обліку

Для ручної обробки даних Меморіальний ордер має ряд недоліків: Додаткові витрати праці, пов'язані з частим записом господарських операцій. Розмежування синтетичного та аналітичного обліку, неефективність

бухгалтерського обліку по відношенню до податкової звітності та зловживання методами обліку за нарахуванням. Ці обмеження мають значний вплив на їхні компанії, організації та установи. Проте, завдяки використанню сучасних комп'ютерів, форма замовлення досконалого програмного продукту є одночасно доцільною та ефективною [50].

Компанії та організації, які мають невелику кількість синтетичних рахунків, можуть використовувати одну з найпростіших версій системи журнального обліку. Невелике підприємство, яке має залишкові активи, виробничі запаси, товари та готову продукцію, буде обліковуватись через головну книгу, погоджену з МФВ, яка є державною.

Започатковано процес реєстрації операцій у журналі, як передбачав професор П.П. Німчинова, яка була створена в 1946 році, з 1950 року працює в промисловості, а з 1 січня 1960 року в інших галузях народного господарства як організоване об'єднання на основі журналів.

Порядок отримання реєстраційного номера регулюється методичним правилом №356. Положення рекомендацій призначені для узагальнення бухгалтерських записів з інформацією щодо бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань, корпорацій та іншої відповідної фінансової та економічної інформації. Наприклад), філії, відділення, представництва, форми власності, організаційно-правові форми, а також відомості про склад і передачу активів незалежно від виду діяльності щодо структури, капіталу та зобов'язань, доходів, витрат, фінансові результати тощо.

Регістр бухгалтерського обліку використовується для ведення хронологічного, систематичного або сумісного зберігання інформації про операції, що містяться в первинних документах, що надходять. Вони складаються щомісяця та затверджуються виконавчим директором або корпоративним скарбником. Усі господарські операції документуються в гривнях і копійках, додатково є окремі рахунки для операцій з іноземною валютою - це контрагент в іноземній валюті.

Журнальний облік передбачає перетворення інформації з первинних

документів, таких як чеки та противаги, у журнали та інші форми інформації.

Протокол є першоджерелом інформації для синтезу та містить невеликий обсяг фінансового аналізу (аналіз бухгалтерських записів). Обчислена по горизонталі логарифмічна сума (лінійна сума) ідентична вертикальній логарифмічній сумі (сума діаграми).

У даних документів, які зберігаються в реєстрах, документується кількість кожного реєстру обліку та порядковий номер (номер рядка) запису. Відомості відображаються в сумарному обліковому реєстрі, а реєстраційний номер документа та обліковий номер відображаються на окремому аркуші, який підключається до бронювання документа.

Рахунки реєструються в реєстрах, показники яких потім переносяться до головної книги або інших реєстрів рахунків, у них вказується інформація у відповідному рядку реєстру.

Бухгалтерія фіксує загальний обсяг кредиту за кожним рахунком окремо з журналу після його документального оформлення бухгалтерією або бухгалтером.

Підсумок головної книги такий:

Рівновага між початком і кінцем цього місяця.

- Маркетинг кредитів цього рахунку цього місяця. Оцінюється як товар.

Витрати за поточний місяць оплати цього рахунку. Це том, пов'язаний з кореспондентським рахунком журналу.

На відміну від щомісячних бюлетенів та інформаційних бюлетенів, головна книга оновлюється протягом календарного року. Кожній синтетичній заборгованості головної книги присвячена окрема сторінка.

Основна інформація головної книги підтверджується балансуванням продажів і сальдо для всіх рахунків. Ви також можете використовувати загальний баланс банківського рахунку, який складається з обертання рахунку через головну книгу після запису в усіх журналах, щоб оцінити достовірність документації щодо бухгалтерського обліку. Дебетові та кредитні продажі мають мати однакову тривалість і однакові початок і

кінець. Зрештою, про правильність інформації свідчить наявність трьох ідентичних наборів результатів.

Основна перевага цього методу обліку полягає в тому, що він полегшує формування кінцевої інформації. Недоліком є складність ведення окремих записів і знань [50].

Якщо корпорація використовує журнальний облік до переходу на єдиний податок, це все ще вважається бажаним, малий бізнес не може просто перейти на простий спосіб обліку.

Рекомендується використання простого загального стилю бухгалтерського обліку, як описано в Методичних рекомендаціях №422.

Методичними пропозиціями № 422 передбачено подвійний запис інформації про наявність та рух цих активів, капіталу, зобов'язань, фінансово-господарської діяльності (операційної діяльності) суб'єктів малого підприємництва для зберігання даних та фінансової звітності. Це передбачає організацію реєстру бухгалтерського обліку відповідно до використовуваної методики [35].

Ці реєстри створюються щомісяця і мають підпис головного бухгалтера або бухгалтера за типом організації бухгалтерського обліку, визначеним у п. 4 ст. 8 розділу III Закону України «Про бухоблік та фінансову звітність» (№ 996).

Створення даних на рахунках бухгалтерського реєстру здійснюється шляхом поєднання однакової грошової вартості суттєвої інформації в додаткові відомості, стенограми та інші пов'язані документи. Проте область з обліковою інформацією (конкретними реквізитами) може бути доповнена.

Первинні документи за цей місяць вносяться до кожного бухгалтерського обліку в хронологічному та систематичному порядку (важливо для реєстру) з номером, позначкою, що прив'язується до реєстру, і крапкою.

Процес ведення бухгалтерського обліку та спосіб його документального оформлення називають первинним обліком. Після

виставлення рахунку за первинним документом інформація записується в реєстрі фактур разом із відповідним номером реєстру бухгалтерського обліку та інструкціями, пов'язаними з первинним документом, щодо порядкового номера (номера рядка) цього доповнення. Підсумок, дані документа, які відображаються в обліковому реєстрі, номер реєстру та номер запису відображаються на окремому аркуші та включаються до відповідного розділу аналізу (реквізити). Загальна кількість операцій потім передається до реєстру. Цей аркуш з'єднаний з озброєним чохлом документа.

Кожна фінансова операція повинна бути задокументована в бухгалтерському обліку за період, в якому вона відбулася.

Інформація про операції з бухгалтерського довідника використовується для ведення запасів, аналізу роботи та підготовки фінансової звітності.

Основна форма бухгалтерського обліку використовується малими підприємствами, які мають обмежений робочий процес (не більше 100 операцій на місяць), які включають діяльність, пов'язану з нематеріальною працею та послугами. Основна форма бухгалтерського обліку передбачає використання корпоративної бухгалтерії (називається: журнал). Ділова взаємодія, якщо вона є значною, документується у листі, що додається до цього журналу. Для аналітичного обліку розрахунків з праці з дебіторами та кредиторами суб'єкти малого підприємництва використовують Відомість 3, кінцевий результат якої (без повторного внесення самих документів до Журналу обліку господарських операцій) фіксують у графі 3 «Відомості 3». - м".

Записи в журналі ведуться на основі документального оформлення первинних і підсумкових бухгалтерських документів, платіжних карток, амортизації тощо. Вказується сума операцій по рахунках.

Первинний документ (розрахунок), який використовувався як основа для записів у журналі, включається, записи перераховуються в тому порядку, в якому вони були записані, це робиться з наміром мати щомісячну основу для облік господарських операцій у поточному фінансовому році.

У разі істотних операцій, що стосуються господарської діяльності, документально оформляються як Методрекомедації № 422, додаток 2, у додатку до журналу. Щомісяця друкуються журнали [11].

Дані, пов'язані з рядком "Залишок на кінець місяця" з Журналу за попередній місяць, переносяться в рядок "Залишок на початок місяця" з Журналу за поточний місяць по кожному фінансовому рахунку. У зв'язку з цим первинний випуск Журналу за цей місяць супроводжується записом у графі № 3 «Залишок на початок місяця» та коментарем у графі № 4 валютного (підсумкового) підсумку, а в кожній колонка загальне сальдо рахунків.

Якщо параметри використання простого формату обліку (максимальна кількість операцій на місяць не може перевищувати 300) не виконуються або якщо ми вважаємо це за необхідне, малий бізнес може використовувати простий формат обліку. Їх. Він містить стислий опис діяльності конкретного облікового регістру [35].

Загальна сума операцій задокументована в кредитних і дебетових рахунках, а також загальні місячні продажі продавця або інформація про обліковий запис.

Обсяг інформації в записі повинен бути збалансований з даними первинного документа та даними кінцевого документа, останні з яких походять від первинного та підсумкового документів, з яких було створено запис. До таких документів належать довідки про касовий облік, виписки з банківського рахунку тощо[56].

Вирішальним є місяць, протягом якого вони виготовлені. Повний звіт номерів переноситься на баланс. Його метою є узагальнення інформації в реєстрі рахунків кожного облікового запису.

Щомісяця нараховується баланс, дебетові та кредитові дані по кожному рахунку записуються окремо. Відображення та перевірка рахунків-фактур і точності бухгалтерських записів.

Ознакою правильності створення збалансованої інформації є наявність

трьох однакових наборів результатів.

Одним із фундаментальних компонентів бухгалтерського обліку є використання комп'ютерів. Бухгалтерське програмне забезпечення для малого бізнесу є предметом цієї статті. Крім того, слід зазначити, що автоматизація бухгалтерського обліку компанії не передбачена законом і натомість знаходиться під контролем компанії.

По суті, вибір автоматизованої системи бухгалтерського обліку для вашого бізнесу задовольнить вимоги бухгалтерського, податкового та звітного обліку та може бути використаний у будь-якій сфері обліку малого бізнесу. Ви обираєте комп'ютерну гру:

- Облік операцій в банку та касі;

Потрібне управління як матеріальними, так і нематеріальними активами;

- Облік матеріалів і малих підприємств.

- Облік товарів, послуг і продукції;

Облік валютних операцій;

- Ведеться облік грошових угод з організаціями, дебіторами, кредиторами, а також відповідальними особами.

Порядок нарахування заробітної плати;

Облік розрахунків з бюджетом;

Інші сфери бухгалтерського обліку.

- звітність [34].

Сучасний український ринок програмного забезпечення, що автоматизує обробку фінансової та бізнес-інформації для малих компаній, є досить значущим. Ми надаємо численні рішення автоматизації як для міжнародних, так і для національних розробників. Сьогодні в Україні спостерігається значне зростання розвитку фінансово-економічного програмного забезпечення.

1С - Бухгалтерія;

1С – Корпорація;

- відсутність фінансових проблем;
- The AB Office 2000 (компанія AB System);
- Dt1oPro (Хусом Soft);
- GrossBee-XXI (корпорація Grossbee);
- SMarket (корпорація TFPK);
- Акцент (організація впливу);

Найвищу якість обслуговування забезпечує Бест-Про (компанія інтелектуальний сервіс);

- Парус (корпорація, яка керувала Єдикульським газовим заводом, Україна);

The Vault (корпорація КомПАС-Україна);

Торгінфо, компанія, яка спеціалізується на інформаційних технологіях і надає пов'язані з ними послуги;

Кілька інших компаній виробляли подібні продукти.

Найпопулярнішими із запропонованих програмних продуктів для невеликих українських компаній є «Парус», «Фінанси без питань», «1С – Бухгалтерія».

Усі форми облікової інформації мають право на присутність. Внаслідок цього всі форми бухгалтерського обліку мають право на існування. Відбір важливої інформації, однак, базується на ціні, актуальності та задоволенні вимог системи обліку.

1.3. Методичні засади організації внутрішнього контролю на малих підприємствах

Організація внутрішнього контролю в компанії повинна перш за все визначити організаційно-правову форму компанії, вид діяльності, яку вона передбачає, складність організації, наявність достатніх фінансових ресурсів і легкість нагляду за різними аспектами діяльності. Це залежить від ставлення

та контролю з боку керівництва.

Наприклад, у невеликій компанії з невеликим штатом і обмеженим бюджетом відсутність вільних ресурсів позначається на керівництві насамперед у вигляді відсутності обліку адміністративних завдань. Їм потрібні додаткові витрати на створення служб контролю витрат і впровадження спеціальних процедур і засобів контролю, яких немає в малих компаніях.

Внутрішній нагляд за діяльністю цехів, бригад, діляниць та інших внутрішньогосподарських підрозділів здійснюють керівники та спеціалісти під час виконання ними своїх посадових обов'язків.

Відповідальність за розробку та нагляд за внутрішнім контролем розподіляється між керівництвом суб'єктів господарювання. Системи внутрішнього контролю повинні відповідати розміру та специфіці економічних операторів, щоб функціонувати ефективно та результативно.

Розвиваючи систему внутрішнього контролю, власники можуть досягти наступних цілей:

- вести впорядковану та ефективну діяльність;
- дотримання обраних правил адміністрування;
- Зберігати майно.;
- Відмінне документальне оформлення комерційних операцій.

Внутрішній контроль виконує такі функції:

- описує діяльність, яка відбувається в організації.
- сприяти визначенню найбільш актуальних рішень щодо загальних та окремих питань розширення бізнесу;
- надає можливість оцінити законність, правильність, актуальність прийнятих рішень;
- сприяє своєчасному виявленню та усуненню умов і факторів, які не сприяють ефективному управлінню виробництвом чи постановці цілей;
- координація економічних операторів або виробничих одиниць, які індивідуалізовані.

- дає можливість визначити, які служби та підрозділи компанії задіяні та як вони сприяють досягненню цілей компанії, а також сприяє досягненню поставлених цілей та підвищує ефективність зусиль компанії.

Перевага внутрішнього контролю полягає в тому, що він може здійснюватися як попереджувальний, поточний (оперативний), так і наступний, документальний, фактичний і комбінований. можуть бути використані аудити, тематичні дослідження, опитування та внутрішні оцінки.

Внутрішній контроль вважається одним із найефективніших методів використання функцій управління для досягнення цілей [37].

Через розмір і фінансову природу малих підприємств використання таких складних систем внутрішнього контролю загалом вважається практичним і вигідним. Крім того, здатність розподіляти відповідальність обмежена кількістю працівників. Однак все ж рекомендується присвятити важливі обов'язки або застосувати інші прості, але ефективні форми контролю над невеликим простором. Управління компанією завжди здійснюється безпосередньо керівництвом, але також є значний вплив на керівництво через особисту зацікавленість у збереженні корпоративних активів, оцінці ефективності та веденні діяльності.

Власники малого бізнесу зазвичай відіграють керівну роль. Здатність безпосередньо контролювати як власників, так і менеджерів над усіма рішеннями, а також можливість особистої участі у реагуванні на зміни є найважливішим аспектом ведення малого бізнесу. Крім того, забезпечення виконання цих засобів контролю може компенсувати недоліки в процедурах внутрішнього контролю. Наприклад, поганий розподіл відповідальності за закупівлі та витрати може підвищити якість внутрішнього контролю, якщо власники та менеджери особисто підписують кожен чек. Якщо менеджер власника не залучений до процесу, шахрайство та інші помилки, які трапляються серед працівників, швидше за все, будуть розкриті [36].

1.4. Нормативно – правове регулювання бухгалтерського обліку і контролю на малих підприємствах

Сьогодні Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 14 від 16 липня 1999 р., який описує правові принципи, що регулюють регулювання, організацію, бухгалтерський облік та фінансову звітність, є найважливішим для організації бухгалтерського обліку на підприємстві. рівень.

Усі компанії, у тому числі малі, зобов'язані вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність відповідно до української системи бухгалтерського обліку та звітності, незалежно від їх характеру чи форми власності. Це законодавство описує правові принципи, які регулюють регулювання, організацію, бухгалтерський облік і підготовку фінансової звітності.

Основними законодавчими та нормативно-правовими актами, які описують особливості організації та ведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності малого підприємництва, є: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», П(С) БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», Порядок подання фінансової звітності, Методичні рекомендації щодо застосування суб'єктами малого підприємництва бухгалтерського обліку, спрощеного плану рахунків, Положення про документальне забезпечення бухгалтерського обліку та ін.

Структура нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку в Україні поділяється на п'ять рівнів (табл. 1.1)

Сучасна національна система бухгалтерського обліку складається з кількох підсистем, які динамічно пов'язані між собою, і сьогодні існує єдине джерело регулювання, яке визначає порядок ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності. До цього моменту правила бухгалтерського обліку застосовуються до посад державних службовців, Міністерства фінансів, Національної статистичної комісії, Державної податкової служби,

Національних банків та інших державних установ.

Міністерство фінансів України - для організацій, підприємств та інших юридичних осіб, які не мають власності, крім державних органів. Згідно з визначенням статусу в українському законодавстві, яким є «державна підтримка малого та середнього бізнесу», компанія вважається малим бізнесом, якщо вона знаходиться в рамках «українського бухгалтерського обліку та фінансової звітності». Визнати існування спеціального колективу компаній, які створюють кваліфікації.

б) Національний банк України - для фінансових установ;

Управління Казначейства України - для фінансових установ.

Перспективним аспектом реформування системи бухгалтерського обліку є визначення процедур ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, яка відповідає універсальним правилам бухгалтерського обліку, за винятком тих, які дозволені при спрощеній економічній чи соціальній діяльності.[43]

Таблиця 1.1

Структура нормативно – правового регулювання бухгалтерського обліку

Рівень	Нормативне регулювання
Перший рівень	Закони України
Другий рівень	Постанови Кабінету міністрів
Третій рівень	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативні документи, затверджені Міністерством фінансів
Четвертий рівень	Нормативно-правові акти (інструкції, вказівки) та методичні рекомендації Міністерства фінансів та інших органів, затверджені на основі П(С)БО
П'ятий рівень	Рішення (накази, розпорядження) щодо організації бухгалтерського обліку та облікової політики

Таксономічні властивості цих компаній описані законом: Юридичні особи - організації та офіційні домовленості для компаній та їх власників, середня кількість працівників (за календарний рік) у звітному періоді обмежена 50, а загальний річний дохід становить не менше 27 млн. грн.

Виняток становлять надійні фінансові установи, такі як страхові компанії, банки, ломбарди, інші фінансові установи, які також займаються азартними іграми, обміном валюти, виробники та імпортери споживчих товарів, а також нефінансові установи, які спеціалізуються на сфері розваг, спорту та музики. Юридичні кошти, що входять до складу вкладів юридичних осіб, які не є суб'єктами малого підприємництва, складають понад 25% від загальної суми.

Відповідно до господарського законодавства України, незважаючи на те, що вони є невеликими організаціями, цим організаціям заборонено вести стислий облік або подавати скорочену фінансову звітність, яка базується на показниках. Як наслідок, більшість малих і середніх компаній мають загалом більший масштаб діяльності.

В Україні розпочато виконання національної програми сприяння розвитку малого та середнього бізнесу. Без створення сучасної системи ефективності, що включає державну підтримку, оподаткування, облік та звітність, «пекувати» підприємництво як потужну силу протидії негативним сторонам економіки надзвичайно складно. Звичайно, це можливо. Необхідність запровадження та удосконалення простої системи бухгалтерського обліку малого бізнесу пояснюється значними витратами, пов'язаними з дотриманням основних правил бухгалтерського обліку та надання звітності [49].

У результаті щорічні звіти створюються та подаються визнаним суб'єктом відповідно до статті 2 законодавства України. Зрештою, фізичні особи не є частиною інформаційної системи.

Крім того, важливо визнати, що фізичні особи-підприємці мають права

в усіх сферах економіки відповідно до чинного законодавства та статистики, і вони продовжують вести бізнес. Незважаючи на невеликий відсоток від загальної кількості компаній, зареєстрованих в єдиному державному реєстрі, інформація про них є корисною для прийняття рішень щодо управління.

ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановлено, що особою, відповідальною за організацію бухгалтерського обліку та зберігання документів, реєстраційних документів і звітності, що оформляються в установлений термін, є власник або представник підприємства. Ця особа відповідальна за організацію (державний службовець) с. На підставі цього визначається фізична особа як власник прав на документи та порядок передачі та прийняття документів при звільненні або призначенні головного бухгалтера. Відповідальна особа компанії створює належні умови для ведення бухгалтерського обліку, забезпечує працездатність усіх відділів, служб і працівників, залучених до бухгалтерського обліку, а також за тим, щоб бухгалтери були юридично зобов'язані реєструвати важливі документи та відповідати вимогам законодавства. Вони зобов'язані відкрити бухгалтерський облік. Для того, щоб процес корпоративного обліку був незалежним від організаційної форми [24].

Особливу роль в управлінні господарською діяльністю відіграє державний нагляд, який здійснюється у визначених законодавством правових межах та обов'язкове застосування правил господарської діяльності з метою запобігання, виявлення, припинення та усунення правопорушень. Перевірте, чи маєте ви право

Цей контроль охоплює всі сторони господарської діяльності і являє собою постійне спостереження за порядком і станом керованих систем, зокрема, спрямований на підвищення економічного стимулу, зниження витрат матеріалів, праці, фінансів та інших ресурсів, а також знизити собівартість продукції та збитки для підприємства.

У багатьох випадках підприємництво як форму державного впливу на

економіку важко відмежувати від державного регулювання господарської діяльності. Не випадково деякі закони сприяють визначенню та визначенню державного регулювання та нагляду (нагляду). І навпаки, українські закони щодо господарських справ чітко розмежовують державне регулювання господарської діяльності та спосіб управління та регулювання державою господарської діяльності.

Основними засобами нормативного контролю з боку держави за діяльністю суб'єктів господарювання є:

- урядова директива;
- авторизація, авторські права та котирування.
- сертифікація та стандартизоване виробництво.
- застосування стандартів і методичних рекомендацій;
- контроль цін і тарифів;

Метою IRS є сприяння економії податків та інвестиційним можливостям, а також надання інших видів пільг.

- надання позик, облігацій, банкнот і банківських карток зі специфікою та цільовим призначенням.

Зазначеним Кодексом надається державний нагляд і контроль за господарською діяльністю суб'єктів господарювання в кількох сферах: збереження коштів і матеріальних цінностей, фінансові, кредитні та валютні питання, ціни і витрати, земельні питання, виробництво і праця, та зовнішньоекономічної діяльності. [65]

Основним нормативно-правовим актом, що регулює господарську діяльність, є Закон України № 877-V «Основні засади державного нагляду за господарською діяльністю» від 5 квітня 2007 року.

Закон України № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15 травня 2003 року, яким створено Єдиний державний реєстр – комп'ютеризовану систему, яка збирає, зберігає, зберігає, формує та надає інформацію про юридичних осіб та фізичні особи-підприємці.

Малі та середні компанії мають обмежену кількість працівників. Це визначає відповідну організаційну форму для використання. Зокрема, ці компанії зазвичай характеризуються адміністраторами або індивідуальними підприємцями, які ними керують [60].

Згідно з правилами бухгалтерського обліку, керівник підприємства затверджував перелік осіб, які мають право надавати дозвіл на провадження господарської діяльності (завірення первинних документів). Прийнятні методи ведення бухгалтерського обліку передбачатимуть підписання документа, який містить підпис головного бухгалтера [37].

Аналіз нормативних вимог організації бухгалтерського обліку для малих і середніх підприємств може призвести до висновку, що зазначені вище документи не вирішують питання простого обліку для малих підприємств.

Висновки до першого розділу

1. Основною метою бухгалтерського обліку є отримання точної та повної інформації про діяльність та фінанси організації. Основними завданнями внутрішнього контролю є: поширення інформації про процеси, що відбуваються в суб'єкті господарювання. Сприяє прийняттю найбільш ефективних рішень щодо загальних питань розвитку бізнесу. Своєчасне виявлення та усунення проблем і обставин, які не сприяють ефективній виробничій діяльності та досягненню поставлених цілей.

2. Кожне підприємство має право обирати спосіб ведення бухгалтерського обліку. Щоб досягти цього, він може створити індивідуальні облікові записи, які містять інформацію про його починання. Мале підприємство може використовувати такі типи облікових функцій: журналювання, меморіали, основні журнали та автоматичні.

3. Основними законодавчими та нормативно-правовими актами, що

описують ознаки методики ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва, є: Методичні рекомендації щодо застосування малими підприємствами бухгалтерського обліку, Закон України «Про основи ведення бухгалтерського обліку». нагляд (нагляд) за господарською діяльністю, Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців» тощо.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «Агрофірма «Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області

Об'єктом дослідження дипломної роботи виступає суб'єкт господарювання, а саме – ТОВ «Агрофірма «Авангард», яке знаходиться на південному сході Дніпропетровської області. Господарство було зареєстроване 3 квітня 2009 року. ТОВ «Агрофірма «Авангард» здійснює господарську діяльність за напрямом «вирощування сільськогосподарських культур» з метою досягнення економічних результатів та одержання прибутку.

Землекористування господарства входить до степової зони, де найбільшим попитом користуються зернові культури, пропозиція яких на ринку теж достатньо висока. В залежності від кліматичних умов, типу ґрунту та природної зони в даній місцевості за обсягами виробництва переважають зернові культури. Соняшник займає 9-10 % у сівозміні від посівної площі, що вказує на менші обсяги виробництва, але на вищі ціни.

Господарство є вузькоспеціалізованим і має зерновий напрям спеціалізації, так як питома вага озимої пшениці складає 51-57 % в структурі товарної продукції господарства. Коефіцієнт спеціалізації дорівнює 0,398, отже господарство має середній рівень спеціалізації.

ТОВ «Агрофірма «Авангард» постійно намагається удосконалювати знаряддя праці, а також якомога більше механізувати всі процеси виробництва продукції та покращувати умови праці робітників. Вся техніка проходить технічні випробування на експериментальних стендах компанії, а потім і в реальних польових умовах. На складі завжди є комплектуючі на техніку, що дуже важливо аграріям, для забезпечення безперебійної роботи агрегату в розпал сезону.

Господарство є юридичною особою з дня його державної реєстрації. ТОВ «Агрофірма «Авангард» має поточні та інші рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням, а також самостійний баланс і необхідні штампи, діє на принципах господарського розрахунку.

Весь земельний масив, який використовується в господарстві, складає його земельний фонд. За цільовим призначенням до нього входять як сільськогосподарські так і інші угіддя. До сільськогосподарських угідь в даному господарстві належать: рілля – розорані землі, які використовуються під посіви сільськогосподарських культур; культурні багаторічні насадження – землі, для декоративного оформлення території.

Для розкриття фінансово-економічної характеристики підприємства розглянемо та проаналізуємо забезпеченість господарства земельними, матеріальними і трудовими ресурсами, а також ефективність їх використання, структуру товарної та валової продукції, розрахуємо показники фінансово-господарської діяльності підприємства. Аналіз та розрахунок будемо проводити за допомогою використання даних фінансових звітів досліджуваного господарства.

Фінансовий стан підприємства є складною, інтегрованою за багатьма показниками характеристикою якості його діяльності. Фінансовий стан можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Якщо господарська діяльність забезпечує прибуток, то це створює додаткові джерела коштів і в кінцевому підсумку сприяє зміцненню фінансового становища підприємства. В свою чергу стійкий фінансовий стан є необхідною умовою ефективного

підприємництва.

Майновий стан – це одна з характеристик фінансового стану підприємства, за допомогою якої оцінюється склад, розміщення, структура та динаміка активів (майна) і пасивів (власного капіталу та зобов'язань). Оцінку майна та капіталу ТОВ «Агрофірма «Авангард» наведено у додатку В.

Із додатку А видно, що активи підприємства зростають з кожним роком: в 2018 році розмір активів складав 34368,0 тис. грн, а в 2022 році вже 112651,0 тис. грн. Тобто майно підприємства збільшилось на 78283 тис. грн., або ж на 27,78 %.

У структурі активів основну частку займають оборотні активи підприємства, вартість яких постійно зростає, так, наприклад, у 2018 році питома вага оборотних активів в структурі активів складала 45,7 %, а в 2022 році – 83,0 %. Вартість оборотних засобів зросла в цілих 6 разів, це говорить про прискорення оборотності засобів підприємства.

У ході дослідження було виявлено збільшення власного капіталу господарства, при цьому відомо, що підприємство функціонувало лише за рахунок власних коштів. Впродовж досліджуваного періоду ТОВ «Агрофірма «Авангард» не залучало ані короткострокові, ані довгострокові кредити банків, що свідчить про здатність самостійно фінансувати та здійснювати свою діяльність.

В результаті розрахунків сум дебіторської та кредиторської заборгованостей підприємства маємо активне сальдо, тобто сума дебіторської заборгованості перевищує суму кредиторської. Це може означати, що підприємство безкоштовно надавало своїм покупцям комерційні кредити у розмірі, що перевищує кошти, одержані у вигляді відстрочень платежів комерційними кредиторами.

Проведемо аналіз економічної ефективності використання основних фондів підприємства за допомогою даних із додатку А. Роль основних фондів у процесі праці визначається тим, що у своїй сукупності вони утворюють виробнич-технічну базу, визначають можливості підприємства і рівень технічної

озброєності праці.

Провівши аналіз оцінки руху та функціонального стану основних засобів господарюючого суб'єкта, виходячи з додатку В, можемо спостерігати, що вартість основних засобів на початок року в 2022 році проти на початок 2018 року збільшилася на 7730 тис. грн або на 30,74 %. На кінець кожного року також вартість основних засобів зростала, що є позитивною тенденцією. Проте, неоднозначна тенденція сум основних засобів (то збільшення, то зменшення) вказує на нестійку матеріально-технічну базу підприємства. Зростання коефіцієнту оновлення основних засобів говорить про, що на підприємстві вибулі технічні засоби замінюють новими.

Функціональний стан основних засобів свідчать про необхідність в оновленні технічного забезпечення. Так, коефіцієнт придатності основних засобів на кінець 2022 року становив 60,14 %, що нижче рівня 2018 року на 23,88 відсоткові пункти. Тобто основні засоби, що надходять на підприємство є бувшими у використанні. Отже, недоцільно оновлювати технічне забезпечення, але є необхідність оптимізувати склад технічних засобів.

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом вирахування з доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відповідних податків, зборів, знижок тощо (Додаток Б).

Валовий прибуток – загальна сума прибутку отримана підприємством від підприємницької діяльності. Визначається як різниця між чистим доходом і собівартістю цієї продукції. Оскільки продукція, використана у внутрішньогосподарському обороті, оцінюється за собівартістю, то прибуток від неї не одержують. Тому величина прибутку, визначена на основі товарної продукції, збігається з величиною прибутку, визначеною на основі валової продукції, оціненої за фактичними цінами її реалізації. З суми валового прибутку підприємство сплачує податки, відсотки за кредити, ренту, штрафи тощо. З вирахуванням цих витрат у розпорядженні підприємства залишається

чистий прибуток, який використовують для розширення виробництва (фонд нагромадження), утворення фондів матеріального стимулювання, страхових і резервних фондів та ін.

Операційні витрати – повсякденні витрати компанії для ведення бізнесу, виробництва товарів і послуг.

Для забезпечення повної характеристики рівня фінансових результатів діяльності ТОВ «Агрофірма «Авангард» проведемо аналіз факторів формування показників(додаток Б).

Дані дають можливість прослідкувати, що основну частину доходів підприємство ТОВ «Агрофірма «Авангард» отримує від операційної діяльності, а саме від реалізації продукції. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) впродовж досліджуваного періоду і збільшувався, і зменшувався. У 2022 році проти 2018 року чистий дохід зменшився на 5772 тис. грн. або на або на 19,48 %, при цьому собівартість продукції зменшилась на 12133 тис. грн. або на 41,91 %.

Негативним явищем є те, що у 2018 році, на відмінну від всіх інших років, господарство мало збиток у розмірі 3325 тис. грн. Причиною таких змін було наближення величини собівартості до рівня чистого доходу, а також збільшення витрат. У всіх інших періодах спостерігається перевищення приросту виручки над собівартістю, що призвело до зростання валового доходу, а отже отримання чистого прибутку.

Загальна сума витрат на виробництво, загальногосподарських витрат, пов'язані з управлінням і обслуговуванням підприємства за період 2018-2022 рр. збільшилась. Це, передусім, зумовлено зростанням цін на насіння, паливно-мастильні матеріали та засоби захисту рослин.

Коефіцієнт автономії – показує, яку частину у загальних вкладеннях у підприємство складає власний капітал. Він характеризує фінансову незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування його діяльності.

Фінансовий стан підприємства – комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі вище згадані види діяльності підприємства. Передовсім на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперервний випуск і реалізація високоякісної продукції. Як правило, що вищі показники обсягу виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг і нижча їх собівартість, то вища прибутковість підприємства, що позитивно впливає на його фінансовий стан.

В узагальненому вигляді проведемо аналіз оцінки фінансової стійкості ТОВ «Агрофірма «Авангард» за 2018-2022 роки (Додаток В).

Виходячи з даних, що наведені у додатку В, бачимо, що коефіцієнт автономії знаходиться в межах нормативного значення і навіть є більшим, так, наприклад, у 2018 році він дорівнював 0,96, а в 2022 році – 0,48. Це свідчить про достатній рівень власного капіталу у розпорядженні підприємства, що дає змогу повною мірою використовувати свій потенціал.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу має позитивну тенденцію, окрім 2020 року, де зафіксовано найменше його значення. Проте вже в 2021 році підприємству вдалось у 3,8 разів підвищити даний показник. Це говорить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних, а також про підвищення фінансової стійкості підприємства.

Стан основного капіталу господарства знаходять відносно на середньому рівні. Так, коефіцієнт реальної вартості майна у 2022 році вполовину менший від аналогічного показника в 2018 році, а коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні в 2022 році склав 35,28 % від

рівня 2018 року. Цей коефіцієнт є дуже важливим показником фінансової стійкості підприємства та показує рівень виробничого потенціалу, забезпеченість виробничого процесу засобами виробництва.

Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів вказує на значне збільшення частки оборотних засобів у структурі активів підприємства, так як даний показник збільшився у 5,25 разів. Отже, однозначно, досліджуване господарство є мобільним. Тобто впродовж короткого періоду часу воно повністю зможе змінити структуру активів. Це більшою мірою пов'язано з ліквідністю, тобто підприємство може підлаштовуватися під зовнішній вплив ринку, проводити гнучку діяльність.

Для об'єктивної оцінки фінансового стану підприємства важливе значення має розрахунок та застосування показників ліквідності. Вони дають можливість оцінити рівень платоспроможності підприємства на певний момент часу, а також у випадках виникнення надзвичайних ситуацій. З цією метою застосовують систему коефіцієнтів ліквідності, що розрізняються між собою розміром ліквідних активів та розглядаються як джерело покриття зобов'язань (Додаток Д).

Згідно з даними додатка Д, за аналізований період високоліквідні активи в порівнянні із сумою найбільш строкових зобов'язань (A1 проти П1) відносно коливалися за роками. Впродовж періоду 2018-2022 рр. найбільш ліквідні активи не покривали термінові пасиви, спостерігалися платіжні нестачі по цим групам, тобто $A1 < П1$. Середньоліквідні активи також не повністю покривали короткострокові пасиви на 1025,75 % у 2018 році, на 85,07 % у 2019 році, на 50,28 % у 2020 році та у 2022 році – на 87,00 %.

Активи, які повільно реалізуються, то вони повністю покривали довгострокові пасиви. Умова покриття постійними пасивами активів, які важко реалізуються була виконана, і це позитивним явищем. Остання з трьох умов була виконана, а отже невиконання двох попередніх свідчить про те, що підприємство не дотримувалось мінімальної умови фінансової стійкості. В

цілому, на ТОВ «Агрофірма «Авангард» не можна говорити про абсолютно ліквідний баланс, адже існує не виконання основних умов.

Таким чином, ТОВ «Агрофірма «Авангард» за 2018-2022 роки не було досягнуто абсолютну ліквідність балансу, тобто досліджуване підприємство не спроможне швидко реалізовувати активи й одержувати гроші для оплати зобов'язань.

Ділова активність є важливим показником фінансового стану підприємства, який характеризує різні аспекти його діяльності, такі як місце на ринку, конкурентоспроможність, рівень ефективності використання ресурсів (оборотних, необоротних та капіталу) та ефективність зростання. Виділяють три види ділової активності, які визначають ситуацію на підприємстві: висока ділова активність є ознакою нормального стану, середня – проблемного і низька – кризового.

Аналіз ділової активності дає змогу оцінити ефективність використання підприємством оборотних, основних ресурсів та капіталу, які в свою чергу впливають на рівень прибутку, який може отримати підприємство в процесі своєї діяльності. Оцінку ділової активності ТОВ «Агрофірма «Авангард» за 2018-2022 рр. здійснимо за допомогою додатка Д.

На досліджуваному підприємстві найбільш продуктивним періодом був 2021 рік, в якому зростання чистого доходу в 3,3 рази та зростання вартості необоротних активів в 1,24 рази спричинили збільшення фондівіддачі в 2,6 рази. Перевищення приросту величини чистого доходу над збільшенням оборотних засобів спричинило прискорення обертання оборотних засобів, і як наслідок зменшення тривалості обороту. Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості у 2022 році зменшилась на 46%, або на 7 днів в порівнянні з 2018 роком.

Якщо порівнювати з 2021 роком, то на 92,6 % зменшилась тривалість одного обороту кредиторської заборгованості або на 75 днів. Така тенденція свідчить про покращення платіжної дисципліни на підприємстві. Але ж у

2022 році підприємство мало відносно не велику суму доходу та найбільші витрати за весь досліджуваний період.

Отже, становище господарства не стійке однозначно, але й не хитке. Адміністративний апарат знає, як уміло керувати і слідкувати за всією сукупністю виробничо-господарських факторів, що визначають результати діяльності підприємства.

Підсумкова рейтингова оцінка враховує усі найважливіші параметри (показники) фінансово-господарської та виробничої діяльності підприємства, тобто господарської активності в цілому. Таку оцінку можна отримати різними методами з використанням різних критеріїв. В процесі дипломного дослідження було розраховано значення конкретного показника, який синтезує певні сторони діяльності об'єкта дослідження, отриманого на основі математичної обробки системи окремих показників.

Таким чином, провівши аналіз фінансового стану ТОВ «Агрофірма «Авангард» можна сказати, що положення підприємства є неоднозначним. Досить різкі коливання показників з року в рік все ж таки «дають» прибуток підприємству, але стратегія його досягнення не досконала. Необхідно кардинально переглянути стиль, методичку та стратегії управління, можливо навіть залучити сторонніх спеціалістів, аби розробити відповідний план для досягнення більш продуктивної діяльності та повного забезпечення фінансово-економічної безпеки ТОВ «Агрофірма «Авангард» в наступних роках.

2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства

Бухгалтерська служба господарства ТОВ «Агрофірма Авангард» входить до складу управлінської групи, яка веде облік господарської діяльності. Організація бухгалтерської служби визначає визначення всіх прав

і обов'язків, пов'язаних з працівниками, в тому числі головного бухгалтера, створення бухгалтерської служби на підприємстві, їх розташування в системі управління та взаємодію з іншими підрозділами. Економічному успіху сприяє добре спланований облік.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фізичною особою, відповідальною за економіку, є організація бухгалтерського обліку та запису фінансової інформації понад 3 роки на рік.,

Спосіб організації бухгалтерського обліку підприємства - бухгалтерська служба, якою керує головний бухгалтер. Спосіб обліку в господарстві називається меморіально-ордерним. Правила ведення бухгалтерського обліку визначають це:

1. Склад та організація бухгалтерської служби підприємства (бухгалтерії). Керівником бухгалтерії є головний бухгалтер, який має спеціалізацію з обліку та зайнятості.

2. Перелік посадових осіб (керівників) та фінансових розпорядників (касирів, завідуючих складом), які мають право підпису розпорядчих документів.

3. Складання фінансової та статистичної звітності.

Обов'язки працівників бухгалтерії визначаються офіційними правилами найму. Це документ, який класифікує ролі, обов'язки, привілеї та обов'язки чиновника. Розроблено з урахуванням конкретних цілей, які забезпечують рівномірний розподіл обов'язків між відділами, як-от співробітники.

Посадову інструкцію диктує господарський представник. Бухгалтер створюється головним бухгалтером і уповноважується керівником підприємства. Вони вказують на посаду та місце розташування працівника в системі управління, його обов'язки, права, обов'язки та форми заохочення.

Система бухгалтерського обліку побудована таким чином: головний бухгалтер підпорядковується заступнику головного бухгалтера, і він відповідає за облік основних засобів, облік праці, фінансових операцій, що

обліковуються, і управління системою бухгалтерського обліку. На бухгалтера також покладається облік грошових операцій та виконання інших обов'язків.

Головний бухгалтер організації, яка веде бухгалтерську роботу, пояснює:

- Повний облік грошових коштів, товарно-грошових цінностей (ТМК) та основних засобів, а також своєчасний облік операцій з їх руху.

- Чіткий, відповідно до встановлених принципів, облік фінансово-господарської діяльності підприємства.

- Приймати платежі та спрямовувати їх до державного бюджету, внесків на державне соціальне страхування.

- Перегляньте структуру бухгалтерського обліку та звітності організації.

- Створення достовірної звітності на основі первинних документів і документів бухгалтерського обліку, а також передача цих документів відповідним органам у встановлені терміни.

- Головному бухгалтеру допомагає керівник підприємства, обидва контролюють виконання правил підприємства щодо володіння майном і оформлення відпусток, а також ведення обліку грошових коштів, основних засобів, майна, розрахунків і платіжних зобов'язань.

Головний бухгалтер бере участь у плануванні заходів щодо запобігання нестачі грошей або товарів, незаконних витрат, недотримання законодавства та інших зобов'язань.

На головного бухгалтера сільськогосподарського виробництва ТОВ «Агрофірма Авангард» покладено:

- Неправильна методика обліку.
- Порушення порядку списання дебіторської заборгованості та інших витрат.

- Некоректне складання бухгалтерської звітності через збій бухгалтерії.

Інші випадки ведення бухгалтерського обліку.

Помічники та заступники бухгалтера мають ті ж привілеї та обов'язки, що й головний бухгалтер, і виконуватимуть ці функції, коли головний бухгалтер відсутній. На заступника бухгалтера покладається контроль за головним бухгалтером з основних засобів, бухгалтером з оплати праці, казначеєм і казначеєм фінансових операцій.

В обліку основних засобів фіксується порядок передачі основних засобів, зменшення вартості цих засобів, реалізації товарно-матеріальних цінностей, зменшення вартості цих засобів.

Бухгалтер з розрахунку заробітної плати складає відомості про виплату заробітної плати, нараховує заробітну плату працівників підприємства, а також документує розподіл бухгалтерських регістрів та їх походження.

На бухгалтера з фінансових операцій покладено завдання управління грошовими ресурсами підприємства, які знаходяться у фінансовій формі, а також визначення походження та цільового призначення цих коштів. Відділ також займається фінансовим плануванням.

Завданням бухгалтера є забезпечення точності та своєчасності розрахунків з дебіторами та кредиторами, а також постачальниками та підрядниками.

У 2012 році компанія почала використовувати комп'ютерну програму «М.Е.» готувати фінансову та податкову звітність. «Док», що полегшило процес формування та подання бухгалтерської звітності до державних органів.

У господарстві ТОВ «Агрофірма Авангард» організація бухгалтерської роботи централізована, перевага цього полягає в тому, що вона дає загальну інформацію про працю та фінанси в найкоротші терміни з найменшими витратами праці та праці.

Щоб визначити, чи достатня чисельність працівників бухгалтерської служби, скористаємося методом розрахунку оптимальної кількості працівників:

$$Ч = T_3 / \Phi * K * K_{кпз}$$

де T_3 – загальна трудомісткість типового складу робіт, що становить на досліджуваному підприємстві 1980 (людино-годин);

Φ – річний фонд одного працівника, який складає 2002 год.;

K – коефіцієнт, що враховує заплановані невиходи працівників, що становить 1,15;

$K_{кпз}$ – коефіцієнт, що враховує питому вагу робіт з бухгалтерського обліку та звітності, що виконується на ПЕОМ (1,3), величину якого визначено методом дослідження.

$$Ч=1980/2002*1,15*1,3=1,5$$

У фермерському господарстві ТОВ «Агрофірма Авангард» штат бухгалтерської служби складається з двох чоловік, з підрахунку видно, що така кількість працівників відповідає типовій.

Доцільно розглянути якісний склад працівників бухгалтерської служби, який представлено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Якісні характеристики працівників обліково-контрольної служби
ТОВ «Агрофірма Авангард» Синельниківського району
Дніпропетровської області

Посада	Наявність у працівника вищої освіти	У тому числі за фахом	Рік закінчення ВНЗ	Підвищення кваліфікації	Вік працівника	Література, якою користується	Програмні продукти, якими володіє
1	2	3	4	5	6	7	8
Головний бухгалтер	вища	за фахом	2000	05.07.2016	47	Закони України, П(С)БО та інша нормативна документація	Microsoft Excel, Microsoft Word, комп'ютерна програма "М.Е. Doc"
Помічник бухгалтера	вища	за фахом	2008	-	28	Закони України, П(С)БО та інша нормативна документація	Microsoft Excel, Microsoft Word, комп'ютерна програма "М.Е. Doc", «Парус-Бухгалтерія», пошукові сайти в мережі

Провівши якісне дослідження працівників бухгалтерії, можна зробити висновок, що в бухгалтерській службі працюють високоосвічені працівники, які мають вищу освіту та достатній обсяг знань щодо використання програмних продуктів.

Керівництво сільськогосподарського підприємства ТОВ «Агрофірма «Авангард» визнало важливість ведення бухгалтерського обліку для складання та надання користувачам річної звітності відповідно до чинних правил. Визначте політику, методи та процедури, що використовуються в бухгалтерському обліку.

Принципи бухгалтерського обліку існують протягом тривалого часу і можуть бути змінені:

- Зміни до законодавчих вимог.

Змінено правила агентства щодо затвердження правил ведення бухгалтерського обліку.

Зміни надають більш розширений опис події чи операції у фінансовій звітності компанії.

Суть облікової політики описана в тому порядку, в якому вона написана. Створюючи принципи бухгалтерського обліку, економіка керувалася Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який містить стандарти для цієї мети.

Принципи господарювання бухгалтерського обліку забороняють агрофірмі залежати від ТОВ «Агрофірма Авангард» щодо доходу та прибутку. Він також визнає, що процес підготовки звітів, бухгалтерської звітності, створення архівів та передача первинних та бухгалтерських записів, що ґрунтуються на них, відповідає чинному законодавству. Він також контролює підготовку фінансової та іншої звітності, яка подається відповідним особам відповідно до вимог законодавства та в установлені терміни.

2.3. Бухгалтерський облік доходів, витрат та фінансових результатів

Як зазначалося раніше, досліджувані компанії в процесі бухгалтерського обліку використовують меморіально-ордерний метод обліку. Це передбачає створення окремого облікового запису для кожної нотатки головного документа, використання цього для збереження документа. Еморативні ліцензії отримуються на основі важливих документів, перевірених та організованих спеціальними функціями, а також спеціальної форми, яка перевіряється та підписується головним бухгалтером або його представником. Опис меморіалу або посилання на документацію є коротким і містить опис змісту бізнес-операції або посилання на документацію, а також формулу рахунка-фактури, код і продажі на пов'язаний рахунок.

Виконання цих функцій має на меті бухгалтерський облік у форматі пам'ятного ордера.

- Запис бухгалтерської інформації в хронологічному порядку.
- Обговоріть різницю між синтетичними та фактичними часовими рядами та системами.
- Відкриття справжньої вартості речей.

Меморіальні ордери характеризуються одиничним числом цифр. У результаті ви можете створити лише одну щомісячну команду для кожної групи завдань. Замовлення на меморіал зберігається разом із відповідними документами.

Від систематичного обліку операцій за формою обліку за меморіальним ордером відрізняють хронологічний облік операцій. Ведеться хронологічний облік в єдиному реєстрі – подається журнал питомої нумерації пам'ятних орденів та перевіряється їх зберігання [22].

Бухгалтерські записи оформляються документально в реєстрі синтетичного обліку - Загальній книзі. Слідкуйте за кількістю пам'ятних ліцензій, датою їх видачі та загальною вартістю угоди.

Продажі кожного синтетичного рахунку, як дебетового, так і

кредитного, відносяться до компонентів за рахунком. Головна книга документує лише останні дані про продажі. Це загальна сума боргу та кредиту для кожного рахунку у відповідній місячній ситуації на рахунку. Рахунки з залишками в головній книзі не обліковуються.

Наприкінці місяця на основі даних головної книги створюється синтетичний рахунок (або пробний баланс). Зведений підсумок даних ретельно перевіряється на основі результатів журналу.

Протоколи аналізів зберігаються в книгах, картках і документах, які надаються безкоштовно. Картки та місця безкоштовно документуються в реєстрах. Операції з готівкою ретельно перевіряються лише в банкоматах.

Аналітичні записи в реєстрі аналітичних даних безпосередньо походять від основного документа, який був пов'язаний з меморіальним ордером. Наприкінці місяця аналітичні рахунки об'єднуються та оцінюється поточна або боргова відомість.

Аналітичний і синтетичний облік забезпечується поєднанням рахунків аналітичного обліку з річними звітами, які надають синтетичну інформацію.

Облік доходів та іншої фінансової інформації про сільське господарство вважається однією з найскладніших сфер бухгалтерського обліку. Особливості обліку доходів від діяльності та фінансові показники тісно пов'язані зі створенням «Звіту про фінансові результати».

До складу грошових доходів, пов'язаних з цією посадою, входять: виручка від реалізації продукції, товарів, матеріалів і майна, техніки та обладнання. Виконання робіт та надання послуг, а також часткова оплата, отримана від інших сільськогосподарських підприємств, відсотки грошових коштів на рахунках банків тощо.

Сільськогосподарські витрати включають витрати на послуги, надані третіми сторонами, окремими особами чи проектами, вартість придбаних матеріалів і неоплачуваної праці, податки та інші витрати, пов'язані з працівниками, включаючи виробництво товарів згідно з відповідним законодавством.

Фінансові результати сільськогосподарських підприємств визначаються як різниця між виручкою (реалізацією) від виробництва товарів, праці та послуг та іншими доходами та витратами. Результат додається (віднімається) до загальної різниці між вартістю запасів, виробництва та незавершеного виробництва на кінець року. Потім це додається до загальної вартості компанії.

Підготовка річної фінансової звітності відповідного підприємства здійснюється відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку. Доходи та витрати документуються за принципами формування та зміни доходів та витрат.

Таблиця 2.2 ілюструє умови, пов'язані із застосуванням принципу доходів і витрат.

Таблиця 2.2

Застосування принципу відповідності доходів та витрат

Принцип відповідності доходів та витрат	Витрати вважаються витратами, коли визнається дохід, за який вони були сплачені.	Наприклад, витрати, пов'язані з виробництвом продукції, визначаються собівартістю періоду, протягом якого ця продукція реалізована.
	Якщо певні витрати понесені, але не можуть бути пов'язані з продажами протягом певного періоду, ці витрати вважаються витратами протягом періоду, в якому вони виникли.	Розглядаються витрати, пов'язані з адмініструванням, продажами та маркетингом.
	Якщо актив забезпечує фінансові вигоди протягом кількох облікових періодів, гроші безпосередньо розподіляються на відповідні періоди.	Наприклад, витрати на придбання основних засобів зазвичай обліковуються як амортизація

Принцип нарахування передбачає, що доходи та витрати негайно відображаються нарахуванням у бухгалтерському обліку та звітності, незалежно від часу надходження чи сплати коштів. Операції, засновані на цьому принципі, включають ті, що вже відбулися (наприклад, платежі або

надходження готівки), а також зобов'язання сплатити готівку в майбутньому та зараз.

Розрізнення використовується в поєднанні з принципом доходів і витрат. Для визначення фінансових результатів звітного періоду на основі розподілу доходів і витрат необхідно порівняти доходи періоду з витратами, сплаченими за цими доходами.

Для документального оформлення доходів, витрат та фінансових результатів діяльності в господарстві ТОВ «Агрофірма Авангард» використовуються рахунки класів 7 «Доходи та результати діяльності», 8 «Витрати за компонентами» та 9 «Витрати діяльності». Метою цієї операції є документування грошового процесу та заповнення формату фінансового звіту (форма-2).

Ці рахунки зазвичай пов'язані з дослідженням ферми та використовуються для документування доходів, витрат і фінансових результатів. 70, 71, 74, 79, 23 80, 81,83,90,91,92,93,94. Давайте обговоримо кожен із цих облікових записів докладніше.

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» призначений для збору інформації про виручку від готової продукції, товарів, установок і послуг, а також про страхові доходи та інші відрахування покупців. Заборгованість на цьому рахунку пов'язана зі збільшенням доходу (отриманих платежів), частина прямого дебету пов'язана з непрямим податковим боргом (законодавчі норми, наприклад, митне законодавство). Нарахування амортизації нараховується на рахунок № 79 «Фінансові результати».

Рахунок 71 «Інші операційні доходи» призначений для збору інформації про інші доходи, отримані від операційної діяльності підприємства за звітний період. Кредит на цьому рахунку збільшується (отриманий дохід), прямий дебет з непрямого податку списується (ПДВ, акциз, інші збори або обов'язковий платіж), а «фінансові результати» заповнюються в тому порядку, у якому вони перераховані.

Рахунок 74 «Інші доходи» призначений для обліку доходів, отриманих

від звичайної діяльності, але не пов'язаних із щоденними операціями чи фінансовими операціями компанії. Заборгованість, пов'язана з цим рахунком, є збільшенням доходу (доходу), частина прямого дебету відноситься на непрямий податок (ПДВ, акциз та інші збори (обов'язковий платіж)), а остаточна сума обліковується на рахунку 79 «фінанс. результати». Для цього вони копіюють те саме, що вже знають і освоїли.

Рахунок 79 «Фінансові результати» призначений для балансування та узагальнення інформації щодо фінансових результатів підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій. Заборгованість на рахунку 79 - це загальна сума заборгованості за підсумками рахунку доходів, дебет рахунку витрат і оподатковуваний прибуток.

Таким чином, 7 клас «Доходи та результати діяльності» на фермі призначений для надання інформації про доходи та результати компанії. Рахунки 70-78 є рахунками доходів. Рахунок 79 призначений для короткого опису результатів діяльності підприємства.

Рахунок 23 «Виробництво» призначений для збору інформації про витрати на виробництво продукції (продукції, послуг). Оплата за цим рахунком базується на прямих витратах, витратах на матеріали та оплаті праці, а також на втратах, пов'язаних з витратами на виробництво продукції (праці, послуг), проблемами з кредитами та фактичною сумою собівартості продукції.

Облік інформації про витрати матеріалів за звітний період веде рахунок 80 «Матеріальні витрати». За дебетом цього рахунку - сума постійних матеріальних витрат, за кредитом - сума прямих матеріальних витрат, які включаються до складу витрат на виробництво (виробництво, збут, управління).

Рахунок 81 «Витрати на оплату праці» призначений для збору інформації про загальну суму коштів, витрачених на заробітну плату за звітний період. Витрати на оплату праці, які обліковуються, списуються на рахунок № 81, а прямі витрати на виробництво, що включаються до складу

витрат на виробництво продукції (обслуговування, виробництво), — на кредит рахунку. На списання 23 «Виробництво» йде облік собівартості продукції класу 9. На ньому обліковуються витрати на адміністрування та збут.

Рахунок 83 «Амортизація» призначений для обліку інформації щодо основних засобів, а також інших нематеріальних активів разом із накопиченою вартістю цих активів. На цей рахунок кредитується сума прямо нарахованої амортизації плюс сума амортизації, яка обліковується у складі витрат на виробництво рахунку 23 «Виробництво» кредиту продукції (робіт, послуг) з метою обліку амортизації класу 9, пов'язані з виробництвом. Вказує на ступінь амортизації. Накладні витрати, управління та продажі.

Рахунок 90 «Собівартість реалізованої продукції» призначений для збору інформації про витрати на реалізацію продукції, товарів, праці та послуг. За дебетом цього рахунку відображаються витрати на виробництво продукції, процедури, послуги та фактична вартість товарів, які продаються без будь-яких націнок. Розрахунок за прямими дебетами при укладенні прямих дебетів на рахунок № 79 «Фінансові результати».

На рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» відображаються витрати на виробництво цехів, відділів, дільниць, бригад та інших учасників основного та допоміжного виробництва, а також на утримання та експлуатацію машин і устаткування, а також виробничо-управлінські організацій. Їх. За дебетом рахунку 91 ведеться загальна сума витрачених робіт і матеріалів, щомісячна оплата, розподіл коштів, амортизація рахунку 23 «Виробництво» і 90 «Собівартість реалізованої продукції».

На рахунку 92 «Адміністративні витрати» відображаються типові грошові витрати, пов'язані з адмініструванням та утриманням підприємства. За дебетом рахунку 92 "Адміністративні витрати" - сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом рахунку 79 "Фінансові результати" - сума грошової заборгованості підприємству.

На рахунку 93 "Витрати на збут" документуються витрати, пов'язані зі

збутом (реалізацією, реалізацією) товарів, робіт і послуг. За дебетом рахунку - загальна вартість оприбуткованих продажів плюс сума списання з кредиту рахунку "79".

На рахунку 94 «Інші витрати операційної діяльності» документуються витрати підприємства, крім витрат, пов'язаних зі збутом, виробництвом та адміністрацією, вони документуються на рахунках 90 «Собівартість реалізованої продукції», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати. », 93 «Витрати на збут». Дебетом рахунку є сума визнаних витрат, а кредитом - сума коштів, що залишилася після оплати цих витрат. «фінансові результати» [70].

В результаті фінансове господарство ТОВ «Агрофірма «Авангард» може зробити висновок, що калькуляція собівартості виконується як з 9-го, так і з 8-го облікових регістрів, щоб зібрати інформацію про витрати на діяльність щодо кожного компонента. Рекомендації вимагають, щоб усі компанії мали обліковий запис класу 9, перш ніж вони зможуть використовувати план рахунків.

Рахунки 7 і 9 класів можуть закриватися щорічно або після закінчення звітного періоду за рахунком 79 «Фінансові результати». Зауважте, що цей обліковий запис підтримує лише рахунки з класами 7 і 9, а також рахунок 44, неоплачені збитки, які були раніше закриті, у тому порядку, у якому вони були архівовані.

2.4. Напрями удосконалення обліку на малих підприємствах

Успішна діяльність господарств залежить від організації детального обліку, що забезпечує рентабельне виробництво ними продукції. Традиційний спосіб організації бухгалтерського обліку, який був поширений у великих господарствах, тепер неприйнятний у цьому контексті. Під час діяльності господарства облік повинен бути максимально простим і

лаконічним. Крім того, господарства повинні мати бухгалтерський облік, який забезпечує виконання як інформаційних, так і наглядових функцій.

У господарствах має бути запроваджено облік, щоб будь-який фермер міг отримувати інформацію про господарські процеси, що відбуваються, визначати свій майновий і фінансовий стан, розраховувати рентабельність своєї діяльності. Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.1999 р. № 996 усі учасники господарської діяльності, у тому числі фермерські господарства, зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність [40].

Бухгалтерський облік в цих господарствах не можливий в єдиній формі, тому що розмір земельних ділянок у них різний, спеціалізація в різних галузях, виробничі потужності різні, виручка різна. У зв'язку з цим наказом Міністерства фінансів України від 19.04.2001р. 389/5580 досліджуване господарство формує фінансову звітність, яка відповідає П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Наказом Міністерства фінансів України також передбачено впровадження скороченого плану рахунків. Оскільки сільськогосподарське підприємство ТОВ «Агрофірма Авангард» не дотримується цієї пропозиції, ми вважаємо доцільним використовувати простий План рахунків, який був розроблений нами на рівні бізнесу.

Наші опитування свідчать, що господарству ТОВ «Агрофірма Авангард» недоцільно використовувати всі синтетичні рахунки, які затверджені наказом Міністерства фінансів України для суб'єктів малого підприємництва, це пов'язано зі специфікою їх діяльності. .

Зокрема, немає необхідності вести рахунок 14 «Довгострокові фінансові інвестиції», оскільки поточний фінансовий стан господарства такий, що вони не мають участі в капіталі інших підприємств. У зв'язку з цим рахунок 35 "Поточні фінансові інвестиції" використовувати недоцільно. Вивчення господарства не спричинило жодних витрат, які можна було б віднести на майбутні періоди, тому не було потреби вести облік «витрати 39-

го періоду». У тих випадках, коли господарство орендує основні фонди в інших організацій або передплачує газети чи журнали, витрати настільки малі, що їх відразу можна віднести до витрат виробництва. З тих самих причин недоцільно використовувати рахунок 69, який називається «Доходи майбутніх періодів», оскільки зазвичай такого доходу в господарстві немає. Так само немає обов'язку вести синтетичний рахунок 47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів» [44]. Натомість включити до спрощеного плану рахунків рахунок 92 «Адміністративні витрати», на цьому рахунку відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. Остаточна та доопрацьована редакція Плану бухгалтерського обліку міститься в додатку М.

Перед початком нового року та протягом наступних тижнів після нового року, поряд з поточною роботою з оформлення первинних документів, бухгалтер повинен виконати кроки до спрощеного плану рахунків бухгалтерського обліку. Крім того, створюйте річну фінансову звітність на основі попереднього Плану рахунків, а початковою точкою нового року є спрощений План рахунків. Перехід до нового Плану рахунків вимірюється, зокрема:

- проведення інвентаризації майна та зобов'язань фінансового характеру та розрахунок залишків на рахунках бухгалтерського обліку станом на 31.12.2018 згідно з попереднім Планом бухгалтерського обліку;
- зміна методології бухгалтерського обліку організації;
- створення стислого Плану рахунків для вивчення господарства.
- Перетворення бухгалтерського програмного забезпечення на простий облік записів.
- введення цих цифр у комп'ютерну програму, яка створить річну фінансову звітність на основі спрощеного плану рахунків.

Дослідження фінансової структури сільськогосподарської галузі ТОВ «Агрофірма «Авангард» дозволило зробити висновок про ефективність зобов'язань керівництва щодо забезпечення належного ведення

бухгалтерського обліку. Проте на підприємстві не вдається створити правила обліку технічних та організаційних аспектів бухгалтерського обліку. Тобто не включайте в додаток список корпоративних книг, процесів або облікових записів.

Корпоративна система дистрибуції включає в себе різноманітні документи, такі як вихідні документи, бухгалтерські та податкові записи, листи, контракти та посадові інструкції. Те, наскільки добре вони керують своїм транспортним процесом, залежить від того, наскільки вони ефективно керують усією компанією.

На досліджуваному підприємстві відсутній документально оформлений графік обліку розрахунків із заробітної плати, це необхідно для облікової політики підприємства. У зв'язку з цим ми рекомендуємо його розробити, зокрема:

- стабільність роботи бухгалтера;
- зручність переміщення і оперативність обробки документів;

Швидкість прийняття управлінських рішень [58].

Для підвищення ефективності основного методу обліку трудових витрат у господарській діяльності ТОВ «Агрофірма «Авангард» нами було задокументовано та запропоновано графік документообігу, характерний для цього господарства. Графік визначає терміни та порядок формування, перевірки та обробки документів, а також осіб, відповідальних за це, це дозволить вам легко бачити хід первинних документів, а бухгалтерія своєчасно отримувати документи від джерела документів, і дотримуватиметься принципів їх рівномірного надходження, з метою швидкого покриття витрат компанії.

Процес передачі документів розроблено з урахуванням характеру та особливостей господарської діяльності досліджуваного господарства та їх фінансового обліку, а також з урахуванням структури господарства та способу їх фінансового обліку. У оформленні розкладу вказується призначення документа, час, необхідний для його створення, особа, яка буде

його складати, кількість примірників і місце, куди він буде відправлений.

Для того, щоб співробітники зрозуміли, як користуватися графіком документообігу, тренінги повинні проводитися на території компанії. Порядок роботи демонструється всім працівникам на прикладі. Результати цих тренінгів впливають на зміну регламенту документа щодо потоку.

Вищезазначені впровадження повинні бути відображені в обліковій політиці підприємства, адже продумана облікова політика позитивно впливає на діяльність підприємства, забезпечує ефективну роботу бухгалтерії. Очевидно, що облікова політика господарства має бути доповнена, а саме:

- На етапі організації бухгалтерського обліку слід внести зміни щодо використання спрощеного Плану рахунків, а запропонований План рахунків повинен бути включений до додатків.

- включати в додатках графік передачі документів для обліку розрахунків по оплаті праці.

Усі зміни в методику бухгалтерського обліку підприємства та їх документальне оформлення вносяться наказом про методику бухгалтерського обліку. Це первинна внутрішня документація, яка контролює організацію облікового процесу на підприємстві і є обов'язковою для всіх працівників і служб підприємства.

Керівник повинен ефективно створювати на підприємстві аналітичні проекти, які дозволять проводити аналіз і використовувати його результати в подальшій діяльності, зокрема у створенні власної облікової політики.

Наказом № 226 від 31 травня 2019 року (далі – Наказ № 226) Мінфін змінив спосіб подання фінансової звітності меншими (та іншими) підприємствами. Зокрема, змінено назви відповідних стандартів та форм фінансової звітності, а сам стандарт приведено у відповідність до Закону про бухоблік (1).

Наступні правила були змінені:

ПБО-25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва" (2) (далі - ПБО-25);

Вимоги до фінансової звітності, викладені в НПБО-1, такі (3).

ПБО-31 "Фінансові витрати" (4) (далі - ПБО-31);

Директиви щодо застосування облікових планів до обліку активів, капіталу, зобов'язань та економічних операцій корпорацій та організацій (5) (далі інструкція 291);

Фінансовий план активів, зобов'язань, капіталу та діяльності суб'єктів малого підприємництва (6) (бухгалтерський план №186);

Тому дуже важливо визначити, чи впливають ці зміни на сферу діяльності компаній, які подають просту фінансову звітність, і на зміст самого звіту.

Пункт 6 наказу № 226 набирає чинності з дня, зазначеного в описі. Це означає, що до цієї дати малі (і асоційовані) компанії повинні будуть подавати звіти за новим методом. Якщо ви змінили правила гри напередодні подання фінансової звітності до статистичних та фінансових установ (платників податку на прибуток), то вам необхідно повідомити за новою формою дня, коли цей наказ почав діяти з першого півріччя 2019 року. Це як це працює, що стосується закону.

Однак деякі організації подають свої звіти до статистичних органів на початку 7-го місяця. Важливо нагадати, що згідно з Інструкцією № 419 (7), звіт за перше півріччя цього року подається до Держстату до 25 липня (п. 5). Фінансовий звіт подається до податкового органу разом із платником податку та податковою декларацією. Тобто до 9 серпня протягом наступних 40 днів після закінчення звітного періоду (пп. 49.18.2 ПКУ).

Оскільки рішення було прийнято 23 липня, стара дата офіційно недоступна органам статистики, оскільки нова форма та нові правила вже встановлені. Це стосується і передачі фінансової звітності з податковими деклараціями в ФНС. Особи, які сплачують цей податок, також повинні надати податкові документи поточного року при заповненні форми.

З моменту набрання чинності наказом № 226 деякі документи та звіти були змінені назви (див. Табл. 2.3).

Звичайно, ви можете сміливо змінювати деякі імена. Ви швидко адаптуєтесь до нової назви. Іншим питанням є кількість компаній, які повинні звітувати у стислій формі щодо фінансової звітності. Щоб розпізнати ці підрозділи, необхідно спочатку врахувати оновлені стандарти НПБО-25 і наказ № 419.

Таблиця 2.3

Змінені назви щодо фінзвітності малих підприємств

№ з/п	Об'єкт	Визначення терміна	
		до змін	після змін
1	Назва національного стандарту щодо спрощеної звітності	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»
2	Назва форми № 1-м	Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва	Фінансова звітність малого підприємства
3	Назва форми № 1-мс	Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва	Фінансова звітність мікропідприємства
4	Назва спільної фінансової звітності підприємств, що мають філіали й інші відокремлені підрозділи	Зведений фінансовий звіт (п.5.9 ПБО-25)	Консолідована спрощена фінансова звітність (п.5.9 розд.ІІ НПБО-25 з урахуванням змін)
5	Назва Плану рахунків № 186	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва	Спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств

Кількість компаній, які подають тимчасові ліцензії, вказана в п. 2 НПБО-25 (див. додаток Т). Як і раніше, не можна подавати бюджет за формами № 1, 2, 1-м, 2-м бюджетним організаціям, банкам та іншим організаціям, які складають фінансову звітність за міжнародними нормами. Крім того, стандарт не дозволяє малим підприємствам обирати стиль

фінансової звітності (повна чи скорочена). Однак зміни до НПБО-1 дозволили цим організаціям самостійно визначати, чи можуть вони складати фінансову звітність у загальному форматі, пов'язаному з НПБО-1.

Висновки до другого розділу

1. Основним видом діяльності підприємства є вирощування зернових та інших сільськогосподарських культур. Фермерське господарство є приватним і має офіційну форму власності, також є юридичною особою, яка діє згідно чинного законодавства України. Досліджувана компанія є частиною групи малих компаній, що населяє Васильківський район. Господарство відноситься до класу «А» - фінансова активність значна, що говорить про можливість своєчасної погашення заборгованості за кредитними договорами. У складі капіталу господарства найбільшу питому вагу займає власний капітал, що свідчить про фінансову стійкість господарства та незалежність від зовнішнього фінансування. Ліквідність і платоспроможність підприємства висока, що може гарантувати своєчасне виконання зобов'язань.

2. Спосіб організації бухгалтерського обліку підприємства - бухгалтерська служба, якою керує головний бухгалтер. Спосіб обліку у дворі - пам'ятний ордер. Підготовка річної фінансової звітності відповідного підприємства здійснюється відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку. Доходи та витрати документуються за принципами формування та зміни доходів та витрат. Під час ведення сільського господарства облік був максимально спрощений, а необхідність виконання інформаційно-наглядових функцій давала конкретні засоби для вдосконалення організації бухгалтерського обліку підприємства.

РОЗДІЛ 3. СТАН КОНТРОЛЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

3.1. Організація внутрішнього контролю господарських процесів малого підприємства

Унікальною формою управління економікою є внутрішнє управління, яке забезпечує достовірність інформації про підприємство, збереження грошових і матеріальних цінностей, ефективність управління.

Належний дизайн системи внутрішнього контролю відповідає за ефективність всієї місії підприємства та досягнення поставлених цілей. За допомогою цього можна оцінити вплив усіх існуючих факторів і небезпек, а також визначити науковість прийнятих рішень, фінансовий ефект від їх реалізації в конкурентному середовищі, що передбачає ринкові відносини. Як наслідок, необхідність нагляду є безумовною [7].

Основними вимогами внутрішнього контролю в господарстві ТОВ «Агрофірма «Авангард» є:

- Створення списку окремих об'єктів для кожного пристрою керування.
- Створення рекомендацій, стандартів і норм для роботи відділу компанії та визначення завдань.
- Оцінка отриманих результатів.
- Створення пропозицій щодо викорінення негативних моментів у корпораціях.

Необхідна організація системи внутрішнього контролю в різних підрозділах компанії та необхідна професійна освіта співробітників.

Одним із основних принципів здійснення внутрішнього контролю є запобігання неправомірному використанню інформації, розкраданню та дезінформації. Це все складові внутрішнього контролю.

Зокрема, у сільському господарстві внутрішній контроль

представлений контролем самого фермера, зовнішній контроль здійснюється Державною податковою адміністрацією, Пенсійним фондом та органами статистики. Проте система контролю на досліджуваних фермах все ще знаходиться на низькому рівні, оскільки в країні недостатньо нормативно-правового забезпечення захисту ферм, податкові перевірки майже відсутні, у господарстві відсутня система контролю, яка складається з працівників.

У процесі контролю працівники повинні виконувати сім основних функцій: повнота запису даних, точність запису даних, законність господарських операцій, цілісність записів, точність записів і документів, а також повнота запису даних. Технічне обслуговування, збереження ресурсів.

Внутрішній контроль стосується функціонального циклу господарської діяльності - закупівлі, виробництва та реалізації.

Внутрішній контроль залучає працівників та окремих осіб в організаційній та функціональній ієрархії компанії.

Внутрішній контроль компанії завжди здійснюється. При необхідності проводиться індивідуальний контроль. Керівництво визначає організацію, порядок і періодичність процесів управління. Основні принципи доцільності та ефективності внутрішнього контролю на підприємствах. Усі внутрішні документи, які перевіряються, є конфіденційними.

Розглянемо докладніше попередній, нинішній і наступний менеджмент підприємства.

Раніше керівництво використовувало фінансові та економічні процеси або операції, які були законними до їх проведення. Це полегшує проактивну оцінку економічної життєздатності та потенціалу конкретного процесу, швидке усунення помилок і уникнення дорогих відходів, відходів і витрат. Відповідно до опису управління, що підлягає первинному управлінню, розрізняють договори, договірні зобов'язання, цінні папери (акції, сертифікати, векселі та ін.) Інші документи, які необхідні для виробництва, реалізації, розрахунків і первинної реєстрації. Сьогодні просунуте управління має важливе значення, процес купівлі, виробництва та продажу має бути

оцінений заздалегідь, щоб бути як законним, так і ефективним. Він відіграє істотну роль. Це найефективніше, оскільки подання даних відбувається перед пологами. Його можна використовувати при плануванні сировинних і кінцевих витрат, а також собівартості та прибутку.

Поточний стиль управління на підприємстві – після завершення фінансово-господарських операцій у конкретних сферах виробництва, зберігання та реалізації продукції. Це сприяє впливу на позитивні процеси і своєчасному усуненню негативних. Постійний нагляд за менеджерами та фахівцями з професійних служб має вирішальне значення для розробки та аналізу грошової вартості, рахунків-фактур, виробничих та інших процесів, а також для підписання та обліку квитанцій. Для цього керівнику підприємства необхідно ретельніше розглядати фінансово-економічний зміст операцій і аналізувати характер показників, а не формально документувати підпис.

Наступному нагляду сприяють аудити та предметні перевірки фінансово-господарської діяльності компанії. На відміну від попереднього контролю та поточного контролю, контроль за фактом пов'язаний із оглядом бізнес-операцій після їх впровадження. Однак пізніший менеджмент характеризується більш широким і складним підходом до розслідування фінансово-господарської діяльності. На державному рівні це реалізовано з метою комплексної та всебічної перевірки законності та правильності фінансово-господарської діяльності підприємства, а також усунення підступів та порушень, які приховуються діючими системами управління.

Для більш детального пояснення внутрішнього контролю зосередимося на трьох його функціях: контроль авторизації, контроль документів і контроль зберігання:

– Держава контролює економіку, і цей контроль передбачає виконання лише тих операцій, які мають пряме відношення до економічного розвитку. Цей контроль має запобігати експлуатації та протиправним діям. Це полегшить відстеження змін і змін у вашому обліковому записі та надасть вам необхідний дозвіл.

- Управління документообігом, що забезпечує документальне оформлення всіх санкціонованих операцій в бухгалтерському реєстрі. Цей стиль контролю полегшує належний облік транзакцій і запобігає їх несанкціонованим змінам.

Керівництво управління збереженням, яке відповідає за те, щоб майно було вільним від зловживань (неправильного використання, крадіжки, недбалості тощо).

Функціональна система внутрішнього контролю не випадкова. Його створення залежить від кількох критичних умов.

Якість управління, а також здатність менеджерів планувати та регулювати проекти.

Здатність ефективно виконувати вимоги та опис роботи.

3) Наявність кадрового потенціалу (передумови для розподілу праці та ротації) [36].

Виділення значущих сфер внутрішньокорпоративного контролю сприяє послідовному та всебічному опису господарських операцій та наявності документації щодо їх проведення.

Основні вимоги до первинного документа, який повинна мати досліджувана компанія, - це важлива інформація. Назва документа. Код у цих різновидах, адреса, номер документа та дата. Описовий опис господарської діяльності. Природний або базовий показник статусу особи, яка несе фінансову відповідальність. Підпис власника підприємства. Необхідною умовою для створення документів є те, що вони створюються під час операції або після її завершення.

Однією з основних вимог до документів, які зберігаються в компанії, є те, що вони мають просту, зрозумілу та придатну для багаторазового використання цифрову послідовність. Необхідність створення, зберігання та використання бухгалтерських документів міститься в правових та нормативних документах, які регулюють порядок доступу до цих документів.

До складу внутрішнього контролю входить також система

бухгалтерського обліку. Обробка бухгалтерських принципів, форм та інформації щодо рахунків [4].

Основні вимоги до системи внутрішнього контролю визначають українські організації бухгалтерського обліку та нормативні документи. Керівництву фермерського господарства «Росава» необхідно:

- Забезпечення передачі активів, управління ресурсами та затвердження стандартів.

- Своєчасне уявлення про негативні сторони діяльності компанії.

- Керівництво збором повної, достовірної та законної інформації щодо економічних процесів і результатів фінансово-господарської діяльності, яка подається до податкових і статистичних органів і є важливою для прийняття економічних рішень. Керівництво повинно виконувати мінімальні вимоги організації внутрішнього аудиту. Правила бухгалтерської організації щодо цих вимог не дозволяють організаціям мати власну філософію бухгалтерського обліку.

Внутрішні методи управління, що використовуються компанією:

- 1) методи бухгалтерського обліку (планування бухгалтерського обліку та подвійного запису, інвентаризація та документація операцій, агрегування балансу);

- 2) методи управління (визначення відповідальних осіб та облік витрат);

- 3) методи нагляду та перевірки (перевірка документів, чисельна точність розрахунків, окремі операції, інвентаризація, усне запитання, запит і підтвердження дотримання стандартів бухгалтерського обліку, наприклад підтвердження).

Одним із питань, пов'язаних з організацією контролю в досліджуваних компаніях, є визначення величини їх власності. Як правило, цілями внутрішнього контролю є придбання ресурсів (активи та їх створення, капітал і зобов'язання), проведення процесів (господарська діяльність компанії, включаючи продажі, інвестиції та фінанси) і отримання результатів (доходи та витрати). Усе це приклади цілей внутрішнього контролю. Це

конкретний фінансовий результат: доходи більші за витрати, отже, є прибуток. Однак це також результат рівності: нульовий прибуток в результаті рівності доходів і витрат. Вартість збитку в доходах. Очевидно, що фермерська діяльність має свої особливості, ці ознаки визначають склад об'єктів, що підлягають контролю. Серед існуючих суб'єктів важливо виділити такі конкретні об'єкти, як відносини майна та землі, практика передачі землі в оренду іншим особам, надзвичайна діяльність компанії.

3.2. Удосконалення контролю як бази інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень

Для ефективного економічного розвитку необхідна наявність внутрішньої системи контролю. Проте на практиці виникає багато проблем і питань. Як відомо, внутрішній контроль є в кожній компанії, але його ефективність не завжди гарантована. Оскільки досліджувана компанія невелика, їй не вистачає необхідного персоналу, ресурсів і знань для впровадження необхідного внутрішнього контролю.

Очевидно, що організація контролю в сільському господарстві є одним із питань, яке потребує подальшого вивчення. Тому одним із основних методів контролю за веденням господарства є внутрішній нагляд. Однак на фермі внутрішня система контролю в першу чергу делегована керівнику. Крім того, від його знань, умінь і професіоналізму залежить подальша діяльність господарства.

На сьогодні основним методом контролю в досліджуваному господарстві є проведення інвентаризації. Такий стиль контролю дозволяє оцінити потенційні ресурси на фермі для додаткових видів діяльності. Проте в сільськогосподарському господарстві ТОВ «Агрофірма «Авангард» вигідно спростити загальну методику проведення інвентаризації, якою користуються великі сільськогосподарські організації. Вважаємо, що створювати спеціальні

описи товарно-матеріальних цінностей не потрібно. Враховуючи обмежену кількість товарно-грошових цінностей, пов'язаних з інвентарем господарства, та незначну кількість об'єктів основних засобів в інвентарі господарства, звірку фактичної кількості з даними бухгалтерського обліку можна здійснити безпосередньо за картками або власними даними господарства. система управління запасами.

Виходячи зі специфіки ведення сільського господарства, ми вважаємо, що кожний товар та його грошова оцінка повинні обліковуватися тут щорічно, станом на 1 липня поточного року. Саме в цей час запаси сільськогосподарської продукції врожаю минулого року є найменшими. Крім того, немає потреби складати перелік заготовлених у поточному році кормів, оскільки облікові дані та їх наявність з моменту реалізації вже є. Частина інвентаризації в господарстві проводять у міру необхідності, коли, на думку господарства, є необхідність диференціювати відповідність запасів тому чи іншому виду товарно-матеріальних цінностей.

Дослідження внутрішнього контролю в досліджуваному господарстві проходило за питаннями, які найбільш повно описують поточний стан контролю на підприємстві. Інформація, отримана під час розслідування, є основою для прийняття рішень щодо управління та вжиття коригувальних дій, ці дії гарантують типове функціонування об'єкта перевірки.

Найбільш значущим результатом контролю є забезпечення суб'єкта управління об'єктивною, достовірною та логічно несуперечливою інформацією щодо виконання управлінських рішень. та їх ефективність на рівні окремих структурних компонентів. Результати іспиту наведені в таблиці 3.1.

Одним із найважливіших аспектів системи внутрішнього контролю на підприємстві є внесення змін до нормативних документів. Має бути відображено у внутрішніх правилах державного органу. Недоліком адміністративної організації є відсутність формальних правил.

Таблиця 3.1

Результати обстеження внутрішнього контролю на ТОВ «Агрофірма
Авангард»

Показник	Наявність
Наявність Наказу про облікову політику підприємства	Присутнє
Наявність внутрішніх регламентів організації контролю	Відсутнє
Наявність в посадових інструкціях по окремим об'єктам обліку опису обов'язків по контролю	Відсутнє
Наявність в посадовій інструкції головного бухгалтера опису контрольних функцій	Присутнє
Документальне закріплення передавання частини контрольних функцій помічнику головного бухгалтера	Відсутнє

Опис роботи також важливий для забезпечення доступності. Розробляється індивідуально для кожного працівника. Кожна інструкція повинна бути підписана головним бухгалтером, а потім завірена керівником підприємства. Інструкції, отримані в результаті цього методу, надаються працівникам і можуть використовуватися працівниками на постійній основі під час роботи. Розслідування показало, що в посадових інструкціях окремих компаній не описані обов'язки керівництва.

Значна роль у практичній організації управління належить головному бухгалтеру як безпосередньому керівнику та розпоряднику. Успішне управління рахунками вимагає регулятивного нагляду за організаційними правами та фінансовим контролем. Про це свідчить посадова інструкція бухгалтера, в якій описуються функції контролю.

Не менш важливо передати частину обов'язків бухгалтера помічнику,

зокрема контроль за фінансами. Перехід частини адміністративних обов'язків до головного бухгалтера з правом другого підпису в документах, що розглядаються, документально не підтверджено. Це означає, що бухгалтери не завжди дотримуються закону і, отже, делегують частину свого нагляду іншим бухгалтерам.

Увагу слід приділяти оцінці потенціалу компанії для життєздатності та можливостей для бізнесу, тривалість роботи кожного структурного підрозділу може не знати про характер або обґрунтування рішення про посилення контролю.

Сучасну економічну діяльність мають вести фахівці, які знаються як на економіці, так і на техніці виробництва.

Для підвищення ефективності управління на підприємстві вкрай важливо мати точний і узагальнений облік собівартості за місцезнаходженням продукції, раціонально впроваджувати процеси, максимально ефективно використовувати кошти. Для цього підприємці повинні всебічно розуміти сутність і природу угод, розуміти їх і впливати на виконання договорів щодо постачання та реалізації продукції [60].

Керівники та експерти відділу корпоративної структури можуть спостерігати за діяльністю різними способами, незапланованими та неструктурованими. Щоб усунути ці проблеми, необхідно створити щомісячну систему контролю запасів, яка буде систематично контролювати щомісячні операції та процеси інвентаризації вашої ферми. Потрібен календар з розкладом інвентаризації.

Оскільки на досліджуваній фермі немає запланованого календаря для зобов'язань щодо інвентаризації (Додаток R), ми пропонуємо його створити, це гарантуватиме, що:

- Надійний метод визначення фактичної наявності матеріальних активів, нематеріальних активів, звичайних цінностей, грошей, облігацій та інших фінансових документів і обсягу виконаної роботи.
- Своєчасне усвідомлення додаткових або дефіциту витрат або

ресурсів.

- Наявність здатності розпізнавати первинну якість, а також нематеріальні активи, які не є матеріальними, а також частково втрачені запаси нематеріальних активів, які не були використані.

Перевірити правила і порядок збереження матеріальних і грошових цінностей, а також дотримання правил утримання та експлуатації основних засобів.

- Розкриття злочинів або крадіжок, скоєних проти основних засобів.

Для підвищення ефективності контролю вони мають бути не лише сучасними, а й цілісністю всіх процедур і процесів, а також стандартами внутрішнього контролю, які визначають правила формування та поширення інформації щодо контролю. Використання внутрішніх результатів контрольної інформації для прийняття бізнес-рішень необхідно розширити за такими напрямками: організація інформації, узагальнення інформації та використання внутрішніх результатів для прийняття рішень.

Питання організації внутрішнього контролю полягає не лише у відсутності комплексності вжитих заходів. Першочерговою необхідністю ефективного моніторингу на підприємстві є впровадження системного підходу. Однак внутрішній нагляд має бути цілеспрямованим. Це викликано кількома факторами. Контроль не призначений для вивчення всіх видів діяльності та операцій у сфері впливу бізнесу. Неефективно ретельно оцінювати другорядні сфери його зосередження, а деякі з них не мають жодної суттєвої мети. Забезпечуючи зворотний зв'язок, контроль ферми над процесом повинен допомогти спрямувати рішення керівництва в бік прямого зв'язку з бажаними економічними результатами.

У результаті внутрішній контроль на підприємстві сприяє ефективному та результативному використанню коштів, збереженню майна, законному та ефективному використанню фінансових ресурсів, достовірності бухгалтерського обліку та звітності, а також виявленню фактів майна підприємства. крадуться.

Висновки до третього розділу

1. Система внутрішнього контролю досліджуваного підприємства в цілому та його підрозділів повинна мати працівників, які мають необхідну професійну освіту, раціональний розподіл повноважень і відповідальності. Зокрема, у сільському господарстві внутрішній контроль представлений контролем самого фермера, зовнішній контроль здійснюється Державною податковою адміністрацією, Пенсійним фондом та органами статистики. Проте система управління досліджуваними господарствами наразі знаходиться на низькому рівні та потребує змін.

2. Оскільки досліджувана компанія невелика, їй не вистачає необхідного персоналу, ресурсів і знань для впровадження необхідного внутрішнього контролю. Очевидно, що організація контролю в сільському господарстві є одним із питань, яке потребує подальшого вивчення. На сьогодні основним методом контролю в досліджуваному господарстві є проведення інвентаризації. Такий стиль контролю дозволяє оцінити потенційні ресурси на фермі для додаткових видів діяльності.

3. Дослідження внутрішнього контролю в досліджуваному господарстві проходило за питаннями, які найбільш повно описують поточний стан контролю на підприємстві. Інформація, отримана під час розслідування, є основою для прийняття рішень щодо управління та вжиття коригувальних дій, ці дії гарантують типове функціонування об'єкта перевірки. Найбільш значущим результатом контролю є забезпечення суб'єкта управління об'єктивною, достовірною та логічно несуперечливою інформацією щодо виконання управлінських рішень та їх ефективності на рівні окремих структурних підрозділів.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Обсяг проекту є широким і включає узагальнення та пропозиції щодо вдосконалення організації бухгалтерського обліку та управління в малих організаціях. Багато наслідків можна отримати з концептуальних, теоретичних, методологічних, наукових і практичних аспектів процесів бухгалтерського обліку та управління з метою підвищення їх ефективності та ефективності.

1) Опишіть значення теорії «бухгалтерського обліку» та правила, які використовуються для класифікації компаній як малих, типова кількість працівників протягом звітного періоду (календарного року) не перевищує 50, а річний валовий дохід не перевищує 70 мільйонів доларів.

2) Розглянуто основні види організації обліку, які застосовуються на невеликих підприємствах: журнально-ордерний, меморіально-ордерний, журнально-основний, простий і автоматизований.

3) Комплексна законодавча та нормативна база, яка описує особливості методу організації та ведення бухгалтерського обліку, а також методу складання фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва.

4) Детально розглянуто основні принципи внутрішнього контролю на малих підприємствах.

5) Фінансово-економічні показники діяльності господарства значні, що свідчить про можливість погашення заборгованості в повному обсязі та з відсотками згідно з умовами договору.

6) Організація бухгалтерського обліку в малому бізнесі очолюється менеджером, але все ще потребує змін.

Для документального відображення доходів, витрат і фінансових результатів діяльності ТОВ «Агрофірма «Авангард» використовуються рахунки класу 7 «Доходи та результати діяльності», 8 «Витрати за складовими частинами» та 9 «Витрати операційної діяльності». Перекази з бухгалтерського обліку цього рахунку призначені для ведення фінансового

обліку господарських процесів та заповнення Звіту про фінансові результати (№2).

7) Внутрішній нагляд на підприємстві здійснюється постійно, за потреби проводяться різні види нагляду, керівництво товариства самостійно визначає склад, строки та періодичність поведінки;

8) Основним методом контролю в досліджуваному господарстві є проведення інвентаризації, що дає змогу оцінити наявні в господарстві ресурси для додаткових зусиль.

Проаналізувавши кожен аспект фінансової діяльності компанії, слід зробити наступні пропозиції:

- організація бухгалтерського обліку на малому підприємстві має бути максимально простою та лаконічною, це пропонується шляхом створення спрощеного плану рахунків.

- також план спрощеного бухгалтерського обліку пропонується доповнити первинними рахунками, які є специфічними для підприємства.

- з метою підвищення ефективності первинного обліку заробітної плати, пов'язаної з господарською діяльністю ТОВ «Агрофірма «Авангард», ми розробили та запропонували практичний документ, який має графік.

- кожна складова наказу, яка стосується методу бухгалтерського обліку, повинна бути змінена, щоб створити надійне представлення методології бухгалтерського обліку організації.

- у контексті економічної стійкості вигідно спростити загальний підхід до управління запасами, який використовують великі за масштабами організації сільськогосподарської галузі.

- з метою посилення нагляду особлива увага приділяється економічній ефективності та необхідності діяльності компаній. Керівники різних структурних підрозділів часто повинні розуміти значення і наслідки своїх рішень.

- з метою усунення розбіжностей в організації внутрішньогосподарського контролю повинен бути створений план

утримання запасів у господарстві. Це сприятиме системному підходу до контролю за господарськими операціями та процесами кожного місяця.

Таким чином, буде досягнуто весь комплекс вимог до організації обліку та нагляду, який необхідний для нормальної роботи підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрющенко Г. Актуальні питання формування облікової політики малих підприємств / Г. Андрющенко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №11. – С.10-14.
2. Андрющенко Г.О. Методологічні і практичні аспекти регулювання бухгалтерського обліку на малих підприємствах / Г.О. Андрющенко // Агроінком. – 2006. – №1. – С.94-95.
3. Белоусова І.А. Вдосконалення бухгалтерського обліку на підприємствах АПК як фактор підвищення рівня їх економічної безпеки / І.А. Белоусова // Агросвіт. – 2010. – №14. – С.24-28.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський словник. / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП “Рута”. – 2001. – 224 с.
5. Васільєва Л.М. Бухгалтерський облік на малих підприємствах за спрощеною формою: навч. посібник / Л.М. Васільєва, Н.В.Бондарчук, О.П.Бондарчук. – Дніпропетровськ: РВВ ДДАУ, 2008. – 304с.
7. Вишневецька В. Фінзвітність малих підприємств за П(С)БО 25: заповнюємо разом / В. Вишневецька // Все про бухгалтерський облік. – 2012. – №11. – С.11-22.
8. Воронько Т. Обов’язкова статзвітність для малих підприємств / Т. Воронько // Агробізнес сьогодні. – 2006. – №9. – С.28.
9. Глушаченко А.І. Облікова політика як елемент підвищення ефективності управлінського обліку / А.І. Глушаченко // Облік і фінанси АПК. – 2006. – №12. – С.89-91.
10. Голов С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність малих і середніх підприємств / С. Голов. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №10. – С. 3-15.
11. Горбонос М. Облік у фермерських господарствах: огляд публікацій / М. Горбонос // Баланс-Агро. – 2012. – №46. – С.15-17.

12. Дем'яненко М.Я. Облік у селянському (фермерському) господарстві / М.Я. Дем'яненко. – К.: ІАЕ. – 2001. – 403с.
13. Деркач А.М. Основи бухгалтерського обліку фермерських господарств / А.М. Деркач // Економіка АПК. – 2007. – №1. – С.102-106.
14. Донських А.С. Основні форми розвитку малого агробізнесу / А.С. Донських // Агросвіт. – 2012. – №8. – С.53-56.
15. Жук В.М. Облік сільськогосподарської діяльності: навч. посібник / В.М.Жук. – Київ: ТОВ “Юр-Агро-Веста”. – 2007. – 368с.
16. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996 // Все про бухгалтерський облік. – 2012. – №86. – С.3 – 6.
17. Закон України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” від 01.06.2000 р. N 1775-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>
18. Закон України “Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні” від 21.12.2000 р. N 2157-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>
19. Закон України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” від 05.04.2007 № 877-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/877-16>
20. Карпова В. Фермерські господарства: проста та спрощена форми обліку / В. Карпова // Все про бухгалтерський облік. – 2012. – №90. – С.38-52.
21. Карпова В. Фермерські господарства: форми ведення бухгалтерського обліку / В. Карпова // Все про бухгалтерський облік. – 2012. – № 90. – С. 34-37.
22. Коваленко А. Облік у фермерських господарствах: спрощена форма / А. Коваленко // Баланс-Агро. – 2010. – №17. – С.20-24.
23. Ковтун Т.В. Система внутрішнього контролю як невід’ємний елемент операційної системи підприємства / Т.В. Ковтун // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6. – Т. 1. – С. 165-

170.

24. Кучеренко Т.Є. Формування статей матеріальних витрат фінансового звіту малих підприємств / Т.Є. Кучеренко, О.Г. Шайко // Економіка АПК. – 2006. – №12. – С.85-92.

25. Мица Є.В. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу: навч. Посібник / Є.В. Мица. – Харків: Вид.ХДЕУ. – 2003. – 104 с.

26. Міщенко Я.О. Статистичний аналіз прибутку та рентабельності малих підприємств / Я.О. Міщенко // Агросвіт. – 2010. – №9. – С.49-55.

27. Моссаковський В. Особливості обліку у сільськогосподарських підприємствах / В. Моссаковський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – №1. – С.37-41.

28. Моссаковський В. Новації в організації облікового процесу. /В. Моссаковський, Т. Кононенко. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. - № 2. – С. 41-47.

29. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами” від 25.06.2003 р. №422 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=196041

30. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження спрощеного плану рахунків” від 19.04.2001 р. №186 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>

31. Нападовська Л. Удосконалення системи бухгалтерського обліку в Україні / Л. Нападовська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – №6. – С.3-7.

32. Нотченко О.М. Особливості обліку в селянських (фермерських) господарствах / О.М. Нотченко // Вісник ХНАУ. – Харків. – 2002. – №8. – С.216-218.

33. Парсяк В.Н. Політика зростання та розвитку малих агропромислових підприємств / В.Н. Парсяк // Економіка АПК. – 2004. – №10. – С.56-63

34. Пархоменко В. Бухгалтерський облік на малих підприємствах / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – №7. – С.24-28
35. Пивоваров М.Г. Кардинальні зміни ознак малих підприємств у національному господарстві країни та шляхи їх удосконалення / М.Г. Пивоваров // Держава та регіони. – 2012. – №6. – С.262-268.
36. Пивоваров М.Г. Система управління малими підприємствами регіону: стан, проблеми та розвиток / М.Г. Пивоваров // Держава та регіони. – 2013. – №1. – С.173-180.
37. Піскунова О.В. Аналіз та оцінка фінансових ризиків діяльності малих підприємств / О.В. Піскунова // Фінанси України. – 2007. – №8. – С.119-129.
38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва”, від 25.02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.
39. Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: Наказ від 15.06.2011 р. № 720 / фінансів України Міністерство // Бухгалтерія в сільському господарстві. –2011. – №14. – С.2-11.
40. Рябенко Р. Заробітна плата та її складові / Р. Рябенко // Баланс-Агро. – 2009. – №11. – С.16-19.
41. Рябенко Р. Фермерське господарство завершує звітний рік: поради бухгалтеру / Р. Рябенко // Баланс-Агро. – 2012. – №47. – С.19-21.
42. Семенько Н. Фінансова та статистична звітність фермерських господарств / Н. Семенько // Все про бухгалтерський облік. – 2012. – №90. – С.53-55.
43. Стрельников О.І. Удосконалення організаційної структури управління системою бухгалтерського обліку в Україні / О.І. Стрельников // Економіка та держава. – 2011. – №2. – С.121-123.
44. Сук Л.К. Бухгалтерський облік у малих підприємствах / Л.К. Сук, П.Л. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2003 . – №21 . – С.2-10

45. Сук Л.К. Бухгалтерський облік у малих підприємствах без застосування подвійного запису / Л.К. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2011. – №15-16. – С.42-44.

46. Сук Л.К. Елементи методу бухгалтерського обліку в малому бізнесі / Л.К. Сук, П.Л. Сук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – №1. – С.3-9.

47. Сук Л.К. Принципи та елементи методу бухгалтерського обліку в фермерських господарства / Л.К. Сук, П.Л. Сук, О.В. Данілочкіна // Економіка АПК. – 2012. – №10. – С.71-76.

48. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. / Н.М. Ткаченко. – К: Алерта, 2008. – 926 с.

49. Фабіянська В.Ю. Облікова політика сільськогосподарських підприємств / В.Ю. Фабіянська // Економіка АПК. – 2006. – №12. – С.105-110

50. Хлівна І.В. Тенденції розвитку малих підприємств: поточний фінансово-економічний стан / І.В. Хлівна // Економіка та держава. – 2012. – №7. – С.33-34.

51. Яценко В.М. Внутрішній контроль на підприємствах України: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення / В.М. Яценко, Н.О. Пронь // Збірник наукових праць ЧДТУ. – Вип. 22. – 2009. – С. 3-7.

ДОДАТКИ

Додаток А
Оцінка руху та функціонального стану основних засобів ТОВ «Агрофірма «Авангард» за
2018-2022рр

№ з/п	Види активів (майна) та пасивів (капіталу)	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022р	Відношення у % 2022р до 2018р.
Вихідна інформація							
1	Вартість основних засобів на початок року	4480,90	4732,60	5078,70	5436,70	5877,10	131,15
2	Надійшло за рік	-	-	-	-	-	-
3	Вибуло за рік	-	-	-	-	-	-
4	Вартість основних засобів на кінець року	4732,60	5078,70	5436,70	5877,10	8521,50	180,05
5	Нараховано амортизвції за рік	406,40	493,40	516,50	496,80	462,00	113,68
6	Знос основних засобів:						
	а) на початок року	903,00	1309,40	1802,80	2319,30	2816,10	311,86
	б)на кінець року	1309,40	1802,80	2319,30	2816,10	3278,10	250,35
Показники руху основних засобів							
7	Річний приріст (+)або зменшення(-) тис.грн	251,7	346,1	358	440,4	2644,4	1050,61
8	Темп зростання (зниження)%	105,61	107,31	107,04	108,10	144,9	137,28
9	Темп приросту (зменшення)%	5,61	7,31	0,51	8,10	44,99	801,02
10	Коефіцієнт оновлення %	-	-	-	-	-	-
13	Коефіцієнт заміни %	-	-	-	-	-	-
14	Коефіцієнт розширення(розшир.відтворення)%	-	-	-	-	-	-
15	Період обороту,років	11,33	9,94	10,17	11,38	15,58	137,46
Показники функціонального стану основних засобів							
16	Коефіцієнт зносу % : на						
	а)початок року	20,15	27,66	35,49	42,66	47,91	237,77
	б)на кінець року	29,22	38,09	45,66	51,79	55,77	190,88
17	Коефіцієнт придатності %:						
	на початок року	79,84	72,33	64,50	57,33	52,08	65,22
	на кінець року	70,78	61,90	54,33	48,20	44,22	62,47

Додаток Б
Фінансові результати діяльності ТОВ «Агрофірма «Авангард», тис.грн.

№ з/п	Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022р	Відношення у % 2022р до 2018р.
1	Чистий дохід від реалізації	8689,3	7301,3	6932,9	13133,4	16559,3	190,57
2	Операційні витрати у т.ч.:						
	А)собівартість реалізації продукції	6582,4	4902,8	2955,4	7872,3	13134,5	199,53
	Б)адміністративні витрати	-	-	-	-	-	-
	Г)інші операційні витрат	925,1	697,3	2207,4	3153,2	1977,2	213,72
3	Валовий прибуток(збиток)	-	-	-	-	-	-
4	Валовий прибутт.(збиток) у % до чистого доходу(виручки) від реалізації	658240	490280	295540	787230	1313450	199,53
5	Прибуток(збиток)від операційної діяльності	-	-	-	-	-	-
6	Фінансові та інвестиційні доходи	55,00	1,10	157,80	2,40	-	-
7	Фінансові та інвестиційні витрати	145,40	749,60	1946,00	-	70,80	48,69
8	Фінансові результати до оподаткування	1092,90	952,70	2617,90	2188,50	1377,20	126,01
9	Витрати (дохід) з податку на прибуток	-	-	-	-	-	-
10	Прибуток(збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	-	-	-	-	-	-
11	Чистий прибуток(збиток)	1092,90	952,70	2617,90	2188,50	1377,20	126,01
12	Чистий прибуток(збиток) у % до чистого доходу від реалізації продукції	12,57	13,04	37,76	16,66	8,31	66,12
16	Чистий прибуток(збиток) у % до валового прибутку(збитку)	-	-	-	-	-	-

Додаток В
Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Агрофірма «Авангард» за 2018-2022рр.

№ з/п	Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022р	Відношення у % 2022р до 2018р.
1. Показники структури капіталу							
1.1	Коефіцієнт автономії	0,80	0,97	0,99	0,96	0,82	103,23
1.2	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,19	0,02	0,00	0,02	0,07	37,24
1.3	Коефіцієнт фінансування	4,08	40,63	49,44	38,09	11,33	277,13
1.4	Коефіцієнт фінансового ризику	0,24	0,02	0,00014	0,02	0,08	36,06
1.5	Коефіцієнт довгостроково залучених позикових	-	-	-	-	-	-
2. Показники стану оборотних активів							
2.1	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	7664,4	8621,8	11448	13282,9	12054,2	157,27
2.2	Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	0,73	0,96	0,99	0,95	0,76	103,79
2.3	Коефіцієнт забезпеченості запасів	2,89	2,74	1,50	1,31	1,18	40,73
2.4	Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,0014	0,02	0,002	0,02	0,0004	27,39
3. Показники стану основного капіталу							
3.1	Коефіцієнт реальної вартості майна	0,43	0,51	0,73	0,76	0,71	163,41
3.2	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	0,24	0,26	0,21	0,17	0,24	98,30
3.3	Коефіцієнт накопичення амортизації	0,27	0,35	0,42	0,47	0,38	139,04
3.4	Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних активів	3,00	2,58	3,53	4,32	2,7	89,80

Додаток Д
Оцінка ділової активності ТОВ «Агрофірма «Авангард», за 2018-2022 рр.

№ з/п	Види активів (майна) та пасивів (капіталу)	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022р	Відношення у % 2022р до 2018р.
Вихідна інформація, тис. грн							
1	Чистий дохід від реалізації	8689,3	7301,3	6932,9	13133,4	16559,3	190,57
3	Середньорічна вартість капіталу	14963,3	13105,65	13529,9	15929,85	19369,2	129,44
4	Середньорічна вартість необоротних активів	10572,15	11594,95	13380,25	15597,15	17193,7	162,63
6	Середньорічна вартість оборотних виробничих фондів	3148,35	2894,9	5380,6	8841,95	10136,8	321,97
7	Середньорічна величина поточної дебіторської заборгованості	8083,05	6560,6	4559,75	3590,85	3072,55	38,01
8	Середньорічна вартість власного капіталу	10572,15	11594,95	13380,25	15597,15	17193,7	162,63
9	Середньорічна величина кредиторської заборгованості	5973,3	1507,05	149,65	1,1	1560,4	26,12
Показники ділової активності							
10	Загальний коефіцієнт оборотності капіталу	0,58	0,55	0,51	0,82	0,85	147,22
11	Фондовіддача необоротних активів	0,82	0,62	0,51	0,84	0,96	117,17
14	Коефіцієнт оборотності оборотних виробничих фондів та готової продукції	2,75	2,52	1,28	1,48	1,63	59,18
15	Тривалість одного обороту оборотних виробничих фондів,	130,43	142,73	279,39	242,36	220,37	168,95
16	Коефіцієнт оборотності поточної дебіторської заборгованості	1,07	1,11	1,52	3,65	5,38	501,34
17	Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	334,88	323,47	236,77	98,42	66,79	19,94
18	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,82	0,62	0,51	0,84	0,96	117,17
19	Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	438,00	571,70	694,78	427,53	373,79	85,33

